

Etibarlı və məsuliyyətli tərəfdaşlıq

İlham Əliyevin Brüssel səfəri Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinə mühüm töhfə verməklə yanaşı, yeni sazişin imzalanması prosesini bir qədər də yaxınlaşdırdı

Son illərdə Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, iqtisadi potensialının güclənməsi, həyata keçirilən müstəqil xarici siyasət ölkəmizin nüfuzunun yüksəlməsini, beynəlxalq aləmə daha sıx inteqrasiyasını, ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin möhkəmləndirilməsini təmin edib. Hazırda Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdən, qlobal siyasi proseslərə və beynəlxalq münasibətlər sistemində öz baxışını, mövqeyi nəzərə almayan bir dövlətdir.

Azərbaycan dünyanın aparıcı dövlətləri və üzvü olduğu beynəlxalq təşkilatlarla qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlərini inkişaf etdirməklə yanaşı, xarici siyasətini yeni vektorlara uyğun olaraq, həm də qeyri-ənənəvi istiqamətlər üzrə fəal nümayiş etdirir.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu xarici siyasət sayəsində Azərbaycan həm öz ətrafında əlverişli xarici mühit formalaşdırıb, həm də öz milli maraqlarına xələl gətirmədən bərabərhüquqlu və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsipləri əsasında bütün xoşniyyətli tərəfdaşlar üçün

unikal əməkdaşlıq məkanına çevrilib.

Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycanın xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən biri də beynəlxalq təşkilatlarla - NATO, ATƏT, AŞPA, Avropa İttifaqı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər qurumlarla fəal əməkdaşlığın həyata keçirilməsidir. Müstəqilliyinin bərpasından sonra beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrini getdikcə möhkəmləndirən respublikamız həm siyasi, həm də iqtisadi dividentlər qazanıb. Rəsmi Bakının əməkdaşlığın inkişafına böyük önəm verdiyi nüfuzlu təşkilatlardan biri də Avropa İttifaqıdır.

Təkcə bu qurumla Azərbaycan arasındakı son 15 ildə reallaşmış iqtisadi münasibətlərə nəzər yetirərkən əlaqələrin hansı səviyyədə olduğunu aydın şəkildə görə bilərik. Avropa İttifaqı Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır. Ticarətimizin demək olar ki, 50 faizini bu ittifaqın üzv ölkələri ilə olan ticarət əlaqələri təşkil edir. Azərbaycanın qeyri-neft sektoruna investisiya qoyulmasının 35 faizi Avropa İttifaqı ölkələrinin payına düşür. Müstəqillik dövründə Avropa İttifaqından Azərbaycan iqtisadiyyatına 25 milyard dollara yaxın investisiya yatırılıb. Azərbaycan

Avropa İttifaqına üzv 9 dövlət ilə strateji tərəfdaşlıq bəyannamələri qəbul edib. Bu isə o deməkdir ki, Avropa İttifaqına üzv ölkələrin üçdə biri Azərbaycanı özünə strateji tərəfdaş hesab edir.

Əməkdaşlığa gəlincə, respublikamızla Avropa İttifaqı münasibətləri 1991-ci ildə yaranıb. Azərbaycan 1996-cı ildə bu təşkilatla tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq sazişi, 2004-cü ildən Avropa qonşuluq siyasəti və nəhayət, 2009-cu ildən "Şərq Tərəfdaşlığı" Proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq edir. Avropa İttifaqının 24 üzv ölkəsi ilə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması, 18 üzv ölkə ilə sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması sazişləri imzalanıb.

Bütün bunlar da onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan yalnız enerji sahəsində deyil, ümumiyyətlə, təhlükəsizlik aspektində Avropa üçün çox vacib tərəfdaşa çevrilib.

2018-ci ilin iyul ayının 11-də isə Brüsseldə Prezident İlham Əliyev və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun iştirakı ilə tərəflər arasında parafəalan "Tərəfdaşlıq prioritetləri"nin Azərbaycan-Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlıq əlaqələrinin gələcək inkişafı üçün yeni imkanlar açacağını bir daha müəyyənləşdirdi.

Dövlət başçısının Brüsselə bu həftə (13-14 may) etdiyi işgüzar səfər çərçivəsində Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarından şərfinə verilən şam yeməyi zamanı söylədiyi fikirlər, Avropa İttifaqının Prezidenti Donald Tuskla keçirdiyi görüşdə aparılan müzakirələrdə Azərbaycan - Avropa İttifaqı əlaqələrinin inkişafına müsbət töhfəsini verdi. Eləcə də bir sıra sahələrdə rəhbərlik prioritetləri nəzərdən keçirildi.

Ümumiyyətlə, İlham Əliyevin yürütdüyü müstəqil siyasət nəticəsində hazırda Aİ ilə demək olar bütün sahələrdə əməkdaşlıq mövcuddur. Bu da onu göstərir ki, Cənubi Qafqazın lider ölkəsi dünyanın güclü təşkilatlarından biri ilə strateji xarakterli əməkdaşlıq istiqamətində ciddi addım atır.

Ardı 3-cü səh.

Kamerun Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Pol Biyaya

Hörmətli cənab Prezident!
Ölkənizin milli bayramı münasibətilə Sizə və xalqınıza ən səmimi təbriklərimizi yetirirəm.
Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Kame-

run xalqına əmin-amanlıq və tərəqqi arzularım.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 16 may 2019-cu il

Azərbaycan islamı dünyaya sülh, mərhəmət dini kimi təqdim edir

İlham ƏLİYEV: "Xüsusilə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı müsəlman ölkələrinin dəstəyi bizim üçün çox əhəmiyyətlidir"

Bəşəriyyətdə fikir ayrılıqlarını aradan qaldırmaq, eləcə də sivilizasiyaların toqquşması adlanan yanlış arqumentləri işlətmək kimi şərfli missiyanın önündə olan Azərbaycan bu gün müsəlman və islam dünyasına örnəkdir. Bunu bir neçə gün öncə Bakıda keçirilən V Ümumdünya Mədəniyyətə Rəhbərlik Dialoq Forumu da təsdiqlədi.

Bələ ciddi missiya ilə beynəlxalq siyasi arenada özünün mövcudluğunu və sivil dünyanın demokratik dəyərlərini daim öndə tutan Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına bu il rəhbərlik etməsi də təsadüfi deyil. Bununla Azərbaycan inkişaf etməkdə olan ölkələrin və bəşəriyyətin üzvləşdiyi məsələlərin həllində fəal iştirakını da təmin və təsdiqləmiş olur.

Müqəddəs ramazan ayı münasibətilə müsəlman ölkələrinin ölkəmizdəki səfirliklərini və diplomatik nümayəndəliklərini rəhbərliklərini mayın 17-də qəbul edən Prezident İlham Əliyev söylədiyi kimi, Azərbaycan islam mədəniyyətini dünyada təbliğ etməklə bağlı çox böyük səylər göstərir. Bir çox konfranslar, sərgilər, təqdimatlar keçirilib və beləliklə, biz islamı dünyaya sülh, mərhəmət dini kimi təqdim edirik.

Azərbaycan Prezidenti görüşdə islam ölkələrinin bir-biri ilə bütün sahələrdə, o cümlədən ticarət və turizmde əməkdaşlığının genişləndirilməsinin vacibliyini diqqətə çatdıraraq bildirdi ki, sülh, dostluq və qarşılıqlı şəraitdə inkişaf bugünün vacib məsələlərindəndir. "Müqəddəs ramazan ayında bizim görüşlərimiz ənənəvi xarakter daşıyır... Bildiyiniz kimi, müsəlman ölkələri ilə bizim çox sıx əməkdaşlığımız var. Siyasi sahədə fəal dialoq aparılır. Əlbəttə, çox istərdik ki, iqtisadi sahədə daha da fəal əməkdaşlıq olsun. Ticarət dövryyəsinin artırılması, qarşılıqlı sərmayə qoyulması, digər sahələrdə birgə fəaliyyətimiz xalqlarımız üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edə bilər. Müsəlman ölkələrinin rəh-

bərləri ilə çoxsaylı görüşlərimdə bu məsələlər daim gündəlikdədir. Əlbəttə, biz çox istərdik ki, təmsil etdiyiniz ölkələrdən olan şirkətlər Azərbaycanda müxtəlif layihələrdə daha fəal iştirak etsinlər".

Dövlət başçısı qeyd etdi ki, son vaxtlar Azərbaycanda turizmin inkişafı sürətlə gedir. Müsəlman ölkələrindən olan turistlərin ölkəmizə səfərlərində xeyli irəliləyiş hiss olunur, onların sayı ildən-ilə artır. İkitərəfli formata əlaqələr uğurla inkişaf edir. Çünki bu əlaqələrin gələcək inkişafı üçün çox müntəzib şərait və imkanlar var.

Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsindəki əməkdaşlıq daha çox diqqət çəkir. Məsələn, BMT-də, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında Azərbaycan islam ölkələrindən daim qarşılıqlı dəstək görür. Bu dəstək ölkələr və xalqlarımız arasındakı əlaqələrin yüksək səviyyədə olmasının təzahürüdür. Xüsusilə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı müsəlman ölkələrinin dəstəyi bizim üçün çox əhəmiyyətlidir.

Azərbaycan Prezidenti Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində müsəlman və islam ölkələrinin səylərini daha da artırmasının vacibliyini vurğulayaraq, təcavüzkarın çirkin siyasətinin ifşasını zəruriliyini diqqətə çatdırdı: "Bildiyiniz kimi, Ermənistan Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Dağlıq Qarabağı və onun ətrafında yerləşən 7 rayonu uzun illərdir işğal altında saxlayır. Bu münaqişə və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma torpağında qaçqın-köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. Bu, beynəlxalq hüququn pozulmasıdır. Baxmayaraq, beynəlxalq təşkilatlar bu məsələ ilə bağlı müxtəlif qərar və qətnamələr qəbul etməmiş, əfsuslar olsun ki, işğalçı dövlətə lazımı təzyiqlər göstərməmişlər. BMT Təhlükəsizlik Şurası - dünyanın ali orqanı 4 qətnamə qəbul edib və bu qətnamələrdə göstərilən ki, işğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır.

Ardı 3-cü səh.

Turizm bölgələrində yolların abadlığının ikiqat əhəmiyyəti var

Ölkədə reallaşdırılan infrastruktur layihələri sırasında avtomobil yollarının çəkilməsi, yenidən qurulması xüsusi qeyd olunmalıdır. Müasir, rahat yollar bütün yaşayış məntəqələri ilə yanaşı, turizm bölgələri üçün daha böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan İsmayilli rayonu da istisna deyil.

Rayon ərazisində fəaliyyət göstərən "9 Nə-li Yol İstismarı" MMC tərəfindən Prezident İlham Əliyevin 8 fevral 2019-cu il tarixdə Təzəkənd-Ağbulaq-Qoşakənd avtomobil yolunun tikintisi ilə əlaqədar sərəncamı icra olunur. Bundan əlavə, 2019-cu ildə Quşəncə-Zoğallıq avtomobil yolunun yenidən qurulmasına başlanılıb. 8 kilometrlik Təzəkənd-Ağbulaq-

Qoşakənd avtomobil yolunun torpaq yatağının və çınqıl örtüyünün tikinti işləri başa çatıb. Yolun 7 kilometr hissəsinə bir qat asfalt-beton örtük qoyulub. 7 kilometrlik Quşəncə-Zoğallıq avtomobil yolunun torpaq yatağının və çınqıl örtüyünün tikintisi yekunlaşıb. Yolun 2 kilometrlik hissəsinə bir qat asfalt-beton örtük qoyulub. Hər iki yolda təmir işləri davam

Ardı 5-ci səh.

Gənclər sosial təcrübəyə cəlb olunmalıdırlar

V Ümumdünya Mədəniyyətə Rəhbərlik Dialoq Forumunda bu məsələyə xüsusi diqqət yetirildi

Bəşəri Ümumdünya Mədəniyyətə Rəhbərlik Dialoq Forumu çərçivəsində "Gənclərdən nə öyrənsək bilirik: sülhü təşviq etmək və müxtəlifliyi ohato etmək məqsədilə inklüziv yanaşmaların müzakirəsi" mövzusunda UNESCO-nun təşkilatlığı, "FUEL" layihəsinin təşviqi və bədii rəhbəri Dipak Ramolannın moderatörlüyü ilə sessiya keçirildi. Orada müasir dövrdə sülhün və əmin-amanlığın təbliği, zorakılığa və terrorizmə qarşı mübarizə yolları, bu sahədə gənclərin rolu və digər məsələlər müzakirə olundu.

Tədbirdə çıxış edən gənclər və idman nazirinin müavini Fərhad Hacıyev zorakılığa qarşı mübarizə yollarından, ekstremizmin qarşısının alınmasında görülən işlərdən, bu istiqamətdə dini liderlərin fəaliyyətindən söz açdı. O qeyd etdi ki, zorakılıq, ekstremizm və terrorizm zəminində qeyri-tolerantlıq yaranır, irqi, etnik və dini münaqişələr meydana gəlir: "...Bu münaqişələr dünyanı böyütdür, terrorizm və dözümsüzlük səhərdə tənir. Bu da istənilən cəmiyyət, xüsusilə də gənclər üçün təhlükələr yaradır".

Ən səmərəli platforma

"Müxtəlif qitələrdən olan insanları bir araya gətirən mədəniyyətə rəhbərlik dialoq mədəni fərqləri, xüsusiyyətləri, savadsızlığı aradan qaldıraraq və buna öz töhfəsini verəcək" deyən F.Hacıyev bir daha vurğuladı ki, fərqliliyi aradan qaldırmaq üçün bir olmalı, bunun üçün təhsil, idman, incəsənət, mədəniyyət və digər sahələrdən istifadə etməli və birləşdirici mövqə tutmalıyıq: "Azərbaycanda keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətə Rəhbərlik Dialoq Forumu bu məqsədlərə çatmaq və təcrübəni bölüşmək üçün ən səmərəli, əvəzsiz platformadır. Dünya gəncləri öz həmkarları ilə qeyd olunan sahələrdə vətənlərini əlaqə saxlayıb zorakılığa, terrorizmə qarşı birgə mübarizə apara bilərlər. Bunun üçün gənclər sosial təcrübəyə cəlb olunmalıdırlar".

Sessiyada Azərbaycanın multikultural olduğu, bütün etnik qrupların və dini icmaların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığını, ölkəmizin bütün sahələrdə uğurla imza atdığı və regional inkişafda töhfələr verdiyi qeyd edildi.

Ardı 4-cü səh.

Sənayenin qeyri-neft sektorunda 15,5 faiz artım var

İlin əvvəlindən ölkə üzrə 23,8 milyard manatlıqdan çox ÜDM istehsal olunmuşdur

Dövlət Statistika Komitəsi (DSK) cari ilin yanvar-aprel ayları üzrə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafını əks etdirən bözi makroiqtisadi göstəriciləri açıqlayıb. Bildirilir ki, bu dövrdə ölkə üzrə 23 milyard 813,4 milyon manatlıq ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunmuşdur ki, bu da ötən ilin eyni dövründəkindən 2,1 faiz çoxdur.

Dörd ay ərzində ölkədə 15,5 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal edilmişdir ki, bu da 2018-ci ilin yanvar-aprel aylarına nisbətən 2,2 faiz çoxdur. Bu dövrdə sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 15,5 faiz artmışdır. Sənaye məhsullarının 69,7 faizi mədəniyyət, 25,1 faizi emal, 4,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,6 faizi su təchizatı, tullantıların tə-

mizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmişdir. Mədəniyyət sektorunda sənaye məhsulları istehsalı 3 faiz azalmış, emtəzəlik qaz hasilatında 43,5 faiz artım qeydə alınmışdır. Neft hasilatının azalmasına səbəb planlaşdırılmış təmir işləri ilə əlaqədar "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağının "Mərkəzi Azəri" platformasında hasilatın müvəqqəti dayandırılması olmuşdur. Emal sektorunda avtomobil, qoşqu və yarımqoşqu-

ların istehsalı 76,7, maşın və avadanlıqların istehsalı 12,1, mebel istehsalı 50,7, kağız və karton istehsalı 33,1, rezin və plastik kütlə məmulatları istehsalı 28,7, toxuculuq sənayesi məhsulları istehsalı 48,1, içki istehsalı 57,1, kimya sənayesi məhsulları istehsalı 31,2, elektrik avadanlıqları istehsalı 2,6, maşın və avadanlıqların quraşdırılması, təmiri 43,6, tikinti materiallarının istehsalı 5, ağacın emalı və ağac məmulatlarının istehsalı 81,7, ocaqlıq məhsulları istehsalı 54,2, qida məhsulları istehsalı 21,8, bütün məmulatların istehsalı 21,1, geyim istehsalı 10,2, poliqrafiya məhsulları istehsalı 7,4 faiz artmışdır.

Ardı 4-cü səh.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Paraqway Respublikası Hökuməti arasında diplomatik, rəsmi və ya xidməti pasportlara malik şəxslər üçün viza tələbinin qarşılıqlı olaraq aradan qaldırılması haqqında” Səzişin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Paraqway Respublikası Hökuməti arasında diplomatik, rəsmi və ya xidməti pasportlara malik şəxslər üçün viza tələbinin qarşılıqlı olaraq ara-

dan qaldırılması haqqında” 2019-cu il martın 23-də Asunsiyon şəhərində imzalanmış Səziş təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1395-VQD nömrəli Qanununun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

“Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259, № 3, maddə 460, № 4, maddə 670, № 6, maddələr 1025, 1063, № 7, maddə 1272, № 9, maddə 1468, № 10, maddələr 1614, 1638; 2017, № 2, maddələr 176, 202, № 3, maddə 351, № 4, maddələr 530, 537, № 6, maddə 1101, № 7, maddələr 1314, 1346, № 8, maddə 1521, № 9, maddə 1637, № 10, maddələr 1788, 1798, № 11, maddələr 2003, 2027, № 12 (I kitab), maddələr 2290, 2320; 2018, № 1, maddə 36, № 2, maddələr 198, 201, № 3, maddələr 418, 428, 443, 445, № 5, maddələr 914, 918, 926, 955, № 6, maddələr 1225, 1234, № 7 (I kitab), maddələr 1465, 1477, 1494, 1504, № 8, maddələr 1678, 1697,

№ 9, maddə 1840, № 11, maddələr 2244, 2256, 2273, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2541, 2566, 2573, 2610; 2019, № 1, maddələr 52, 68; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 12 mart tarixli 586 nömrəli, 1 aprel tarixli 602 nömrəli, 15 aprel tarixli 630 nömrəli və 3 may tarixli 673 nömrəli fərmanları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 4.3-cü bənddə “və 340.1-ci maddəsində” sözləri “, 340.1-ci və 393-1.3-cü maddələrində” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 5.30-cu bəndə “393,” rəqəmlərindən sonra “393-1.5,” rəqəmləri əlavə edilsin.

3. Aşağıdakı maddələrdə 5.39-1-ci bənd əlavə edilsin:
“5.39-1. həmin Məcəllənin 393-1.1-ci və 393-1.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlərə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi, 393-1.4-cü və 393-1.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati xətalər haqqında işlərə həmin işlər üzrə inzibati icraatə başlamış Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi və ya Azərbaycan Respublikasının yerli icra hakimiyyəti orqanları baxılır”;

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 may 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 25 iyun tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin tətbiqi edilməsi barədə” 1999-cu il 4 avqust tarixli 176 nömrəli, “Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” 2001-ci il 9 avqust tarixli 548 nömrəli və “Bələdiyyə torpaqlarının ayrılmasına dair sənədlərin hazırlanması və razılaşdırılması qaydaları haqqında” Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi haqqında” 2002-ci il 6 may tarixli 696 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

“Şəhərsalma fəaliyyətinin tənzimlənməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 17 sentyabr tarixli 274 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. “Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 25 iyun tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsinin tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 4 avqust tarixli 176 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 486; 2000, № 3 (I kitab), maddə 158; 2001, № 12, maddə 755; 2003, № 10, maddə 546; 2004, № 4, maddə 231; 2006, № 8, maddə 660; 2008, № 3, maddə 174, № 8, maddə 714; 2009, № 7, maddə 542; 2012, № 11, maddə 1080; 2014, № 10, maddə 1217, № 12, maddə 1552; 2016, № 2 (II kitab), maddə 239; 2017, № 7, maddə 1320, № 12, maddə 2342; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 19 mart tarixli 596 nömrəli Fərmanı) 2.3-1-ci bəndinə “və rayon” sözlərindən əvvəl “, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi (tikinti məqsədləri üçün ayrılan torpaq sahələrinə (məlumatlandırma icraatı qaydasında yaşayış evlərinin tikintisi üçün ayrılan torpaq sahələri istisna olmaqla) dair)” sözləri əlavə edilsin.

2. “Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 9 avqust tarixli 548 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının

Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 8, maddə 524; 2016, № 2, maddə 251) 2-ci hissəsinin dördüncü abzasına “və rayon” sözlərindən əvvəl “, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi (tikinti məqsədləri üçün ayrılan torpaq sahələrinə (məlumatlandırma icraatı qaydasında yaşayış evlərinin tikintisi üçün ayrılan torpaq sahələri istisna olmaqla) dair)” sözləri əlavə edilsin.

3. “Bələdiyyə torpaqlarının ayrılmasına dair sənədlərin hazırlanması və razılaşdırılması qaydaları haqqında” Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 6 may tarixli 696 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 5, maddə 263; 2006, № 8, maddə 666; 2007, № 11, maddə 1110; 2014, № 3, maddə 241; 2016, № 2, maddə 251) 2-ci hissəsinin dördüncü abzasına “və rayon” sözlərindən əvvəl “, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi (tikinti məqsədləri üçün ayrılan torpaq sahələrinə (məlumatlandırma icraatı qaydasında yaşayış evlərinin tikintisi üçün ayrılan torpaq sahələri istisna olmaqla) dair)” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 may 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Alkoqollu içkilər, etil (yeyinti) spirtini və bütün məmulatı istehsalının, saxlanması, idxalının və satışının tənzimlənməsi haqqında” 1996-cı il 20 dekabr tarixli 527 nömrəli, “Dərman vasitələri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” 2007-ci il 6 fevral tarixli 528 nömrəli, “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əlavələr və dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi haqqında” 2009-cu il 29 may tarixli 97 nömrəli, “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 6 mart tarixli 1227-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” 2015-ci il 3 aprel tarixli 496 nömrəli və “Dərman vasitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 6 mart tarixli 1228-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” 2015-ci il 3 aprel tarixli 497 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 29 mart tarixli 454 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də və 2009-cu il 9 fevral tarixli 48 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 dekabr tarixli 415 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. “Alkoqollu içkilər, etil (yeyinti) spirtini və bütün məmulatı istehsalının, saxlanması, idxalının və satışının tənzimlənməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1996-cı il 20 dekabr tarixli 527 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 2, maddə 74; 2001, № 10, maddə 640; 2003, № 10, maddə 585; 2009, № 2, maddə 72, № 3, maddə 163; 2010, № 5, maddə 394; 2014, № 5, maddə 477; 2016, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1470, № 11, maddə 1799) 2-ci hissəsinin ikinci abzasında “Maliyyə Nazirliyinə” sözləri “Vergilər Nazirliyinə” sözləri ilə əvəz edilsin.

2. “Dərman vasitələri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 6 fevral tarixli 528 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 2, maddə 94, № 11, maddə 1111; 2009, № 4, maddə 226, № 6, maddə 417; 2014, № 10, maddə 1199; 2015, № 3, maddə 273, № 9, maddə 991; 2016, № 12, maddə 2065; 2017, № 5, maddə 830; 2018, № 10, maddə 2016) 2.5-ci bəndində “Maliyyə Nazirliyi” sözləri “Vergilər Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

3. “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əlavələr və dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 29 may tarixli 97 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 5, maddə 329; 2012, № 4, maddə 294; 2013, № 8, maddə 908; 2015, № 9, maddə 987; 2017, № 6, maddə 1097) 2.8-ci bəndində “Maliyyə Nazirliyi” sözləri “Vergilər Nazirliyi” sözləri ilə əvəz edilsin.

4. “Dini etiqad azadlığı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 6 mart tarixli 1227-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 3 aprel tarixli 496 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 375) 3-cü hissəsi ləğv edilsin.

5. “Dərman vasitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 6 mart tarixli 1228-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 3 aprel tarixli 497 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 376) 3-cü hissəsi ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 may 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” 2005-ci il 1 mart tarixli 203 nömrəli, “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli, “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli, “Lisensiyalaşdırma sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” 2015-ci il 21 dekabr tarixli 713 nömrəli, “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” 2016-cı il 20 aprel tarixli 869 nömrəli və “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aşağıdakı fərmanlarını “Peşə təhsili haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 1 mart tarixli 203 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 3, maddə 161, № 12, maddə 1102; 2007, № 10, maddə 947; 2008, № 11, maddə 970; 2009, № 12, maddə 983; 2010, № 2, maddə 83; 2011, № 2, maddə 85; 2012, № 4, maddə 291, № 6, maddə 531, № 9, maddə 854; 2016, № 11, maddə 1805; 2017, № 7, maddə 1355, № 12 (I kitab), maddə 2312; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 1 mart tarixli 562 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 8.22-ci bənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin;

1.2. 8.31-ci bənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin və həmin bənddən “və şagird” sözləri çıxarılsın;

1.3. 8.37-ci bənd üzrə:

1.3.1. birinci halda “Nazirliyin tabeliyindəki” sözləri çıxarılsın;

1.3.2. “və yerli icra” sözlərindən əvvəl “, Nazirliyin tabeliyində olmayan təhsil müəssisələri” sözləri əlavə edilsin;

1.3.3. hər iki halda “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin.

2. “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 5 sentyabr tarixli 156 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 9, maddə 685; 2012, № 3, maddə 197, № 4, maddə 289, № 6, maddə 532; 2016, № 1, maddə 76, № 11, maddələr 1804, 1828, № 12, maddə 2086; 2017, № 7, maddə 1360, № 10, maddə 1800, № 12 (I kitab), maddə 2313; 2018, № 2, maddə 216, № 12 (I kitab), maddə 2545) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 2.3-cü bənddə hər iki halda “Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin;

2.2. 2.8-ci bənddə hər iki halda və 2.10-cu bənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 6, maddə 542; 2013, № 1, maddə 29, № 2, maddə 117, № 3, maddə 246, № 8, maddə 909, № 10, maddə 1155, № 12, maddə 1514; 2014, № 5, maddələr 477, 487, № 9, maddə 1027, № 12, maddə 1577; 2015, № 12, maddə 271, № 9, maddə 1005, № 11, maddə 1322, № 12, maddə 1448; 2016, № 2 (II kitab), maddə 273, № 5, maddələr 859, 864, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1464, № 10, maddə 1647, № 11, maddə 1835; 2017, № 3, maddə 353, № 4, maddə 545, № 5, maddə 807, № 8, maddə 1521, № 10, maddə 1797; 2018, № 2, maddələr 191, 215, № 3, maddə 427, № 4, maddə 659, № 7 (I kitab), maddə 1462, № 10, maddə 2017; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 1 mart tarixli 565 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş “Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”də aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 3.12.2-ci bənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin;

“Peşə təhsili haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 24 aprel tarixli 1071-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 iyun tarixli 140 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Peşə təhsili haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 24 aprel tarixli 1071-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. “Peşə təhsili haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 24 aprel tarixli 1071-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 iyun tarixli 140 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 6, maddə 1230) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2.1-ci bənddə “10.11-ci maddəsində” sözləri “10.11-ci, 10.21-ci və 24.3-cü maddələrində” sözləri ilə əvəz edilsin.

1.2. 2.2-ci bənd üzrə:

1.2.1. “normativ hüquqi aktlar” sözlərindən sonra “, o cümlədən dövlət təhsil standartları və kvalifikasiyalara uyğun təhsil proqramları (kurikulumları)” sözləri, “qəbul qaydalarını təsdiq etmək” sözlərindən sonra “, dövlət sifarişini və ödənişli əsaslarla təhsil haqqının məbləğini müəyyən etmək” sözləri, “ak-kreditasiya” sözlərindən sonra “və təhsilverənlərinin attestasiyası (sertifikatlaşdırılması)” sözləri əlavə edilsin;

1.2.2. “və 4.0.24-cü” sözləri “, 4.0.24-cü” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.3. “(peşə təhsili müəssisələrinə olan tələbatı müəyyən-ləşdirir, peşə təhsil müəssisələrinin yaradılması və inkişafını təşviq edən mexanizmləri hazırlamaq üzrə)” sözlərindən sonra “, 4.0.25-ci və 4.0.30-cü” sözləri əlavə edilsin.

1.3. 2.3-cü bənddə “10.17-ci” sözlərindən əvvəl “8.1-ci,” sözləri, “normativ hüquqi aktlar təsdiq etmək” sözlərindən sonra “, dövlət təhsil standartlarının və kvalifikasiyalara uyğun təhsil proqramlarının (kurikulumlarının) icrasına nəzarət etmək” sözləri, “4.0.11-ci,” sözlərindən sonra “4.0.13-cü,” sözləri, “ak-kreditasiyasını” sözlərindən sonra “və təhsilverənlərinin attestasiyasını (sertifikatlaşdırılmasını)” sözləri və “4.0.24-cü” sözlərindən əvvəl “4.0.20-ci, 4.0.22-ci (məcbur dövlət sosial sığortasına cəlb olunmayan şəxslərə münasibətde),” sözləri əlavə edilsin.

1.4. 2.4-cü bənddə “4.0.7-ci maddəsində” sözləri “4.0.7-ci, 4.0.10-cü və 4.0.16-cı maddələrində” sözləri ilə, “vəzifəni” sözü “vəzifələri” sözü ilə əvəz edilsin.

1.5. 2.5-ci bənddə “4.0.7-ci,” sözlərindən sonra “4.0.10-cu,” sözləri və “4.0.14-cü,” sözlərindən sonra “4.0.16-cı,” sözləri əlavə edilsin.

1.6. 2.8-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 2.9-2.12-ci bəndlər əlavə edilsin:

“2.9. həmin Qanunun 4.0.12-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş vəzifələri fəaliyyət istiqamətləri üzrə Azərbaycan Res-

3.2. 4.6.14-cü yarımbəndə “şagirdlərin” sözlərindən sonra “və tələbələrin” sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 21 dekabr tarixli 713 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 12, maddə 1467; 2018, № 4, maddə 687; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 1 mart tarixli 564 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş 4 nömrəli Əlavə - “Naxçıvan Muxtar Respublikasının icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən lisenziya verilən fəaliyyət növlərinin siyahısı”nın 4.3-cü bəndində “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin və həmin bənddən “(peşə məktəbləri və peşə liseyləri)” sözləri çıxarılsın.

5. “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 20 aprel tarixli 869 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 674) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. preambulada “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin;

5.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin Əsasnaməsi” üzrə:

5.2.1. 1.1-ci bənddə hər iki halda, 2.1.1-2.1.4-cü, 2.1.6-cı, 3.1.1-3.1.5-ci, 3.1.7-ci, 3.1.8-ci, 3.1.10-cu, 3.1.12-ci, 3.1.14-cü, 3.1.15-ci yarımbəndlərdə, 3.1.16-cı yarımbənddə hər iki halda, 3.1.18-ci, 3.1.20-cı, 3.1.21-ci, 3.1.24-3.1.26-cı, 3.1.29-cu, 4.1.1-ci, 4.1.3-4.1.6-cı yarımbəndlərdə, 5.1-ci bənddə və 5.4.3-cü yarımbənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə əvəz edilsin;

5.2.2. 3.1.9-cü yarımbənddə “ilk peşə-ixtisas” sözləri “peşə” sözü ilə, “şagirdlərin” sözü “tələbələrin” sözü ilə əvəz edilsin.

6. “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 12, maddə 2056; 2017, № 8, maddə 1521, № 10, maddə 1777; 2018, № 5, maddə 920, № 6, maddə 1196, № 7 (I kitab), maddələr 1496, 1506, № 11, maddə 2287; 2019, № 2, maddələr 218, 236; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 12 aprel tarixli 625 nömrəli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi”nin 10-cu hissəsində “Tədbirlər planı”nın 3.1.3-cü yarımbəndində “Tədbirin adı” sütununda “ilk peşə” sözləri “Peşə” sözü ilə ə

Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq, "Aviasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 1 oktyabr tarixli 1244-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alırıq**: Azərbaycan Respublikasının 1994-cü il 8 fevral tarixli 782 nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1994, № 17, maddə 234; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 11, maddə 687; 2004, № 7, maddə 505; 2006, № 3, maddə 223; 2010, № 11, maddə 936; 2013, № 5, maddə 464; 2014, № 11, maddə 1334; 2015, № 10, maddə 1083; 2018, № 6, maddə 1189; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 12 fevral tarixli 1500-VQD nömrəli Qanunu) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsi"nin 88-ci maddəsinin ikinci hissəsində "təhqiq etməkdə" sözləri "araşdırmaqda" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 mart 2019-cu il

T.A.Qarşovun 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə Taleh Azay oğlu Qarşov 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 may 2019-cu il

Hüseyn İbrahimovun 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2019-cu ilin may ayında Azərbaycanın Xalq yazıçısı Hüseyn Məmmədli oğlu İbrahimovun anadan olmasının 100 illiyi tamam olur.

Hüseyn İbrahimov yarım əsrdən artıq bir dövür əhatə edən səmərəli ədəbi fəaliyyəti ilə müasir Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafına töhfələr vermiş özünəməxsus yaradıcılıq üslubuna malik simalardandır. Ədibin uğurlu axtarımlarının nəticəsi kimi müxtəlif janrlarda meydana gətirdiyi əsərlərdə müasirlərimizin zəngin mənəvi aləmi dolğun əks etdirilmiş, mədəniyyət tariximizin yetirdiyi bir çox görkəmli simaların işıqlı obrazları parlaq bədii boyalarla təcəssümünü tapmışdır. Uzun illər Naxçıvanın ictimai-siyasi həyatının fəal iştirakçısı olmaqla Hüseyn İbrahimov regionda mədəni mühitin tarixi ənənələrinin qorunub saxlanılması və eləcə də müstəqillik ideallarına sadiq yaradıcı ədəbi qüvvələrin öz potensiallarını lazımcına gerçəkləşdirə bilmələri üçün böyük əmək sərf etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və Azərbaycan ədəbiyyatı qarşısında xidmətlərini nəzərə alaraq, Xalq yazıçısı Hüseyn İbrahimovun anadan olmasının 100-cü ildönümünün qeyd olunmasını təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təkliflərini nəzərə almaqla, Xalq yazıçısı Hüseyn İbrahimovun 100 illik yubileyinə dair tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 may 2019-cu il

Etibarlı və məsuliyyətli tərəfdaşlıq

İlham Əliyevin Brüssel səfəri Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinə mühüm töhfə verməklə yanaşı, yeni sazişin imzalanması prosesini bir qədər də yaxınlaşdırdı

Əvvəli 1-ci səh.

Bu, bir tərəfdən, ulu öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu xarici siyasət kursunun səmərəliliyinin göstəricisidirsə, digər tərəfdən, İlham Əliyevin uzaqgörən siyasətinin təntənəsidir. Prezidentin Belçika səfərinə ümumi nəzər salsaq görərik ki, dövlət başçısının keçirdiyi görüşlərdən də Azərbaycanla Avropa İttifaqı və Qərbar arasında münasibətlərin, siyasi, iqtisadi, enerji, mədəniyyət və digər sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da dərinləşməsinə xidmət edir. Ötən il Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında paraflanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədi isə ikitərəfli tərəfdaşlıq əlaqələrinin gələcək inkişafı üçün yeni imkanlar açır.

Onu da xüsusi olaraq vurğulanmalıdır ki, həmin sənədin birinci bəndində qeyd edildiyi kimi, əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi məqsədilə qarşılıqlı maraqlar və birgə dəyərlərə əsaslanaraq, Azərbaycan və Avropa İttifaqı tərəfindən tərəfdaşlıq prioritetləri razılaşdırılıb. Eyni zamanda, birinci bənddə hər iki tərəfin ölkələrin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və suverenliyini ila yanaşı, dövlətlərin beynəlxalq sərhədlərinə toxunulmazlığının dəstəklənməsinə sadıqlığı ifadə olunur. Tərəfdaşlıq və qarşılıqlı hörmətə əsaslanan sənəd, həmçinin Azərbaycanın öz iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə yönəlməsi siyasətini, ölkəmizdə iqtisadi islahatların gündəliyini dəstəklənməsi

istiqamətində görülən işlərə Avropa İttifaqının mümkün töhfəsinə qeyd edir. Sənəddə Azərbaycanın əlverişli geostrategiya mövqeyə malik olması, ölkəmizin Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub neqliyyat və enerji layihələrinin həyata keçirilməsinə verdiyi töhfə də Avropa İttifaqı tərəfindən vurğulanı. Eyni zamanda, "Cənub qaz dəhlizi" layihəsinin tezliklə tam yekunlaşmasının və bunun nəticəsində Avropa bazarlarına təbii qazın çatdırılması üçün əsas prioritetlər sırasına daxil olduğunu bildirir. Ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən sənəddə Azərbaycanın mədəniyyətlər-arası dialoqun inkişafına verdiyi töhfənin əhəmiyyəti vurğulanı və bu sahədə Avropa İttifaqının Azərbaycanla əməkdaşlığa xüsusi marağı olduğunu bildirir. Paraflanmış sənəddə Azərbaycanın Avropa İttifaqı arasında vizaların ləğvi sahəsində dialoqun perspektivləri də əksini tapıb.

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Donald Tuskun Azərbaycan Prezidenti ilə görüşün zamanı ölkəmizi Avropa İttifaqının etibarlı, məsuliyyətli tərəfdaşı kimi qiymətləndirməsi və ölkəmizin regionda oynadığı rolun Al tərəfindən müsbət dəyərləndirildiyini vurğulaması işe deyilənləri bir daha təsdiqləyir.

Bəzi dairələrin Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin xarici işlər nazirlərinin görüşündə qəbul edilən yekun bəyanatla bağlı iddialarını işə heç bir əsası yoxdur. Çünki tədbirdə ilkin olaraq təzislərdən ibarət yekun bəyanat verilməsi

nin deyil, həm də Al-nin marağına cavab verən addımdır. Bu gün Azərbaycan bir çox Avropa ölkələrini neftlə təchiz edir və 2020-ci ildən "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsi ilə həmin ölkələri təbii qazla da təchiz edəcək.

Azərbaycan Avropa üçün əhəmiyyətli neqliyyat dəhlizi rolunu oynayır. Asiyayı Avropa ilə birləşdirən yeni marşrutun, Şərqi-Qərbi arasında körpü rolunu oynayacaq neqliyyat dəhlizinin istifadəyə verilməsi Avropadan Asiyaya və geriyə malların daşınmasını vaxtını iki dəfə qısaldacaq. Bakı-Tbilisi-Qarsın istifadəyə verilməsi də Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafına müsbət təsir göstərmişdir.

Ümumiyyətlə, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi üçün Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın əlaqələrinin inkişafı çox önəmli rol oynayır. Yeni bu əlaqələr qarşılıqlı maraqlara söykənir. Avropa İttifaqı Azərbaycanı bir tərəfdən kiçik qəbul etməklə ölkəmizin dəyərlərini böyük qiymət verir. Tərəfdaşlıq münasibətlərinin davamı və inkişafı etdirilməsi Avropa İttifaqı üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Çünki Cənubi Qafqaz regionunun güc mərkəzi kimi çıxış edən, mühüm geostrategiya üstünlüklərinə sahib olan Azərbaycanla əməkdaşlıq siyasisi və iqtisadi perspektivləri nöqteyi-nəzərdən əhəmiyyətli dividendlər vad edir.

Əlbəttə ki, münasibətlərin inkişafı təkə Azərbaycan

nin deyil, həm də Al-nin marağına cavab verən addımdır. Bu gün Azərbaycan bir çox Avropa ölkələrini neftlə təchiz edir və 2020-ci ildən "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsi ilə həmin ölkələri təbii qazla da təchiz edəcək.

Azərbaycan Avropa üçün əhəmiyyətli neqliyyat dəhlizi rolunu oynayır. Asiyayı Avropa ilə birləşdirən yeni marşrutun, Şərqi-Qərbi arasında körpü rolunu oynayacaq neqliyyat dəhlizinin istifadəyə verilməsi Avropadan Asiyaya və geriyə malların daşınmasını vaxtını iki dəfə qısaldacaq. Bakı-Tbilisi-Qarsın istifadəyə verilməsi də Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafına müsbət təsir göstərmişdir.

Ümumiyyətlə, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi üçün Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın əlaqələrinin inkişafı çox önəmli rol oynayır. Yeni bu əlaqələr qarşılıqlı maraqlara söykənir. Avropa İttifaqı Azərbaycanı bir tərəfdən kiçik qəbul etməklə ölkəmizin dəyərlərini böyük qiymət verir. Tərəfdaşlıq münasibətlərinin davamı və inkişafı etdirilməsi Avropa İttifaqı üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Çünki Cənubi Qafqaz regionunun güc mərkəzi kimi çıxış edən, mühüm geostrategiya üstünlüklərinə sahib olan Azərbaycanla əməkdaşlıq siyasisi və iqtisadi perspektivləri nöqteyi-nəzərdən əhəmiyyətli dividendlər vad edir.

Əlbəttə ki, münasibətlərin inkişafı təkə Azərbaycan

Azərbaycan islamı dünyaya sülh, mərhəmət dini kimi təqdim edir

Əvvəli 1-ci səh.

Ancaq bu qətnamələr kağız üzərində qalıb və bu, ikili standartların təzahürüdür. Bütün dünya Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Dağlıq Qarabağ bizim tarixi torpağımızdır və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam beynəlxalq dəstək alıbdır. Ancaq işğalçıya kifayət qədər təzyiç göstərilmir. Münaqişənin həlli ilə bağlı ölkəmizin mövqeyi birmənalıdır. Bu münasibət ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır.

Azərbaycan Prezidenti xüsusi olaraq vurğuladı ki, respublikamız da, öz növbəsində, beynəlxalq təşkilatlarda müsəlman ölkələrini daim dəstəkləyir. İslam həmrəyliyinə gücləndirilməsinə çox böyük əhəmiyyət verən Azərbaycan bu istiqamətdə əməli addımlar atır. Azərbaycanla keçirilmiş çoxsaylı tədbirlər islam həmrəyliyinə möhkəmlənməsinə böyük töhfədir. Həmçinin islam

həmreyliyinin möhkəmlənməsi gündəlikdə duran əsas məsələlərdəndir. Azərbaycan öz tərəfindən bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atmaqdadır.

Fələstin dövlətinin Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Nasir Əbdül Kərim Əbdül RƏHİM isə çıxışında qeyd etdi ki, doğrudan da Azərbaycanla çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər keçirilib. Yaxın günlərdə Bakıda keçiriləcək V Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu da bu sıradan olan tədbirlərdən idi: "Biz həmimiz bu müqəddəs ayda bizimlə görüşmək üçün dəyərlə vaxtınızı ayırduğunuzla, əsasını qoyduğunuz ənənəyə görə Sizə minnətdarıq və bu, Sizin müasir ölkələrinizə və xalqlarınıza birləşdirən qardaşlıq əlaqələrinə dəstək və dayaq olmaq öhdəliyinizi bir təzahürüdür. Bu müqəddəs ayda müsəlmanlara sülh, həmrəylik ab-havasında bir araya gələmək imkanı verilməklə islamın xeyri-xah dəyərlərinə çağırış edilib, fikir və

ruh yüksəlir və bununla da sakitlik, sabitlik, mənəvi yüksəliş və xeyri-xahlığa doğru birlikdə addım atılır. Beləliklə, hər birimizin içində zəiflərə və aztəminatlılara yardım etmək, qardaşlıqdan və ortaq taleədən agah olaraq bəşəriyyətə və qəbul etmək xüsusiyyəti olanı..."

Səfir onu da bildirdi ki, nisbətən gənc Azərbaycan müstəqilliyinin ilk illərində bir çox çağırışlarla üzleşdi, hansı ki, o zaman onların öhdəsindən gələmək qeyri-mümkün görünürdü. Lakin ölkə rəhbərliyinin müdrikliyi və uzaqqörənliyi sayəsində Azərbaycan bu təhlükələrin öhdəsindən uğurla gələrək, müasirləri qəbul edən və gələcəyə doğru sürətlə addımlayan bir ölkəyə çevrildi. Azərbaycan, eyni zamanda, qürur hissi ilə öz qədim islam irsini və mədəniyyətini də qoruyub bildi.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, *"Azərbaycan"*

həmreyliyinin möhkəmlənməsi gündəlikdə duran əsas məsələlərdəndir. Azərbaycan öz tərəfindən bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atmaqdadır. Fələstin dövlətinin Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Nasir Əbdül Kərim Əbdül RƏHİM isə çıxışında qeyd etdi ki, doğrudan da Azərbaycanla çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər keçirilib. Yaxın günlərdə Bakıda keçiriləcək V Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu da bu sıradan olan tədbirlərdən idi: "Biz həmimiz bu müqəddəs ayda bizimlə görüşmək üçün dəyərlə vaxtınızı ayırduğunuzla, əsasını qoyduğunuz ənənəyə görə Sizə minnətdarıq və bu, Sizin müasir ölkələrinizə və xalqlarınıza birləşdirən qardaşlıq əlaqələrinə dəstək və dayaq olmaq öhdəliyinizi bir təzahürüdür. Bu müqəddəs ayda müsəlmanlara sülh, həmrəylik ab-havasında bir araya gələmək imkanı verilməklə islamın xeyri-xah dəyərlərinə çağırış edilib, fikir və

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

Yeni Azərbaycan Partiyası rayon və şəhər təşkilatlarının ümumrespublika müşavirəsi keçirilib

Mayın 18-də Bakıda Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) rayon və şəhər təşkilatlarının ümumrespublika müşavirəsi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə çıxış edən Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov ölkəmizdə iqtisadi inkişafın davam etdiyini deyib. Bildirib ki, Azərbaycanda iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi sayəsində kənd təsərrüfatı, sənaye və digər sahələrdə yüksək artım müşahidə olunur. Dövlət başçısının son vaxtlarda imzaladığı sərəncamlar və fərmanlar əhalinin müxtəlif sosial təbəqələrinin sosial rifahının yüksəlməsinə səbəb olub. Ə.Əhmədov deyib ki, məcburi köçkünlər dövlətinin daim diqqətindədir.

Bu təbəqədən olan insanlar üçün tikilən evlərin sayı yənə də artırılacaq.

Baş nazirin müavini qeyd edib ki, Azərbaycan dövlətinin imkanları yüksəldikcə bu kimi sosialyyətlə

nümlü tədbirlər daha da artırılacaq.

Azərbaycanın qazandığı uğurları gözü götürməyən qüvvələr olduğuna deyən YAP sədrinin müavini qeyd edib ki, bu dairələrin qarşı

yaşma kampaniyasının qarşısı alınmalıdır. Buna görə də vətəndaşlar, o cümlədən partiyanın üzvləri həyata keçirilən dövlət siyasətinin uğurlarını daha geniş şəkildə təbliğ etməlidirlər.

Bakıda "Gənclər təşkilatları Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri naminə" mövzusunda konfrans olub

Mayın 18-də ADA Universitetində Azərbaycan Respublikası Gənclər Təşkilatları Milli Şurasının (GTMS) təşəbbüsü ilə "Gənclər təşkilatları Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri naminə" mövzusunda konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, GTMS-nin Gənclər Fondunun dəstəyi ilə reallaşdırdığı layihənin məqsədi BMT-nin "2030-cu il inkişaf gündəliyi"ne və 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədinə (DIM) nail oluması yönündə görülən işlərə töhfə vermək, gənclər təşkilatları nümayəndələrinin DIM haqqında biliklərini artırmaq, gənclər təşkilatlarının bu istiqamətdəki fəaliyyətinin planlaşdırılmasıdır.

Şurasın sədri Məryəm Məcidova konfransda çıxış edərək daha yaxşı gələcək üçün yoxsulluğu aradan qaldırmaq, bərabərsizliklərə qarşı tədbirlər görmək və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə aparmaq məqsədilə bütün səylərini səfərbər olmasının və cəmiyyətinin həmrəyliyi nümayiş etdirməsinin vacibliyini vurğulayıb. M.Məcidova bu baxımdan #heçkəsə-nardəqalmasını heştəqlə sosial şəbəkələrdə geniş məlumatlandırma işini apardığını vurğulayıb. Qurumun sədri deyib ki, Bakıda və regionlardakı müxtəlif gənclər təşkilatlarında, Gənclər evlərində fəaliyyət göstərən fəal və təşəbbüskar gənclər bu işə mühüm töhfə verirlər. Layihənin davamlılığının təmin edilməsi məqsədilə gənclər təşkilatlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə təlimlər keçiriləcək.

BMT-nin İnkişaf Proqramının DIM üzrə eksperti De-lavar Barezka "Dayanıqlı gələcəyi üçün fikrini bildirdi" mövzusunda keçirilən on-layn sorğunun nəticələrini elan edib.

Sonra "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə sən də qoşul!" adlı videoçarxın təqdimatı olub.

Konfransda Baş Nazirin müavini, Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov gənclər təşkilatlarının global layihələrdən olan Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə əlaqədar səylərini birləşdirməsindən məmnunluğunu ifadə edib. Baş Nazirin müavini deyib ki, Azərbaycan Minilliyi İnkişaf Məqsədlərinin davamı olaraq, 2015-ci ildə BMT-nin 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədi və 169 hədəfi özündə birləşdirən yeni global Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə qoşulub. Prezident İlham Əliyevin 2016-cı il 6 oktyabr tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının yaradılması ölkəmizdə BMT arasında əməkdaşlığın inkişafında növbəti əhəmiyyətli addımdır. Azərbaycan hökuməti BMT-nin nümayəndəliyi ilə bu sahədə səmərəli əməkdaşlıq edir və DIM-ə nail olmaq üçün gənclərimizin potensialından istifadə edərək bu prosesə dəyərli töhfələr verir.

Əli Əhmədov diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan hökuməti DIM-in həyata keçirilməsində özünə düşən bütün vəzifələri lazımi səviyyədə yerinə yetirir. Azərbaycan əhalisinin 45 faizini 30 yaşədək olan insanlar tutur. Gənclərimizin global layihənin həyata keçirilməsində iştirakı onların Azərbaycanın inkişafına töhfə verməkdən kənar

da qalmadıqlarını göstərir. Azərbaycanın sürətli yüksəlişi, inamli gələcəyi gənclərimizin bu proseslərə yaxından iştirakını şərtləndirir. Onların sosial-iqtisadi tərəqqidə yaxından iştirakı isə ümumi inkişafa əlavə töhfə verir.

"Dünya əhalisinin artımı köç problemlərini də aktual edir. Azərbaycan da bu probleməndən əziyyət çəkir. Çünki əhalimizin 1 milyondan çoxu Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində öz ölkəsindən qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb. Bu problemlərin həlli başçılığının, dövlətlərin qarşısında duran vəzifələrdən biri, - deyər Əli Əhmədov vurğulayıb.

Konfransda Aile, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova deyib ki, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərindən biri də gənc bərabərliyidir. Azərbaycanın bu istiqamətdə mühüm işlər görüldü. Azərbaycan 2016-cı il 6 oktyabr tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının yaradılması ölkəmizdə BMT arasında əməkdaşlığın inkişafında növbəti əhəmiyyətli addımdır. Azərbaycan hökuməti BMT-nin nümayəndəliyi ilə bu sahədə səmərəli əməkdaşlıq edir və DIM-ə nail olmaq üçün gənclərimizin potensialından istifadə edərək bu prosesə dəyərli töhfələr verir.

Əli Əhmədov diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan hökuməti DIM-in həyata keçirilməsində özünə düşən bütün vəzifələri lazımi səviyyədə yerinə yetirir. Azərbaycan əhalisinin 45 faizini 30 yaşədək olan insanlar tutur. Gənclərimizin global layihənin həyata keçirilməsində iştirakı onların Azərbaycanın inkişafına töhfə verməkdən kənar

də əksini tapıb. Biz bu hədəflərə nail olmağa çalışırıq. Bu illər ərzində ölkəmizdə DIM-in təbliği istiqamətində əhəmiyyətli işlər görüldü.

BMT-nin İnkişaf Proqramının rezident nümayəndəsinin səlahiyyətlərini icra edən Alessandro Frakassetti, ADA Universitetinin icraçı prorektoru Fariz İsmayılova, Gənclər Fondunun icraçı direktoru Fərid Cəfərov, Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının sədri Faiq Məmmədov və başqaları çıxış edərək DIM-in ölkəmizdə və dünyada inklüziv, dayanıqlı və möhkəm əsaslı gələcək qurmaq üçün birgə razılaşdırılmış səylər göstərmək üçün ciddi çağırış göndürən bildirdilər. Qeyd edilib ki, ölkəmizdə gənclərimizi keyfiyyəti təhsil, ekoloji, sosial layihələr və digər məqsədlər üzərində çalışdırılır. Bu sahədə gənclərin maarifləndirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Konfrans üç moduldan ibarət olub. Birinci hissə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri haqqında iştirakçıların məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması və 9 min gəncin qatıldığı sorğunun nəticələrini təqdimatına həsr edilib. BMT-nin "2030-cu il inkişaf gündəliyi"nin həyata keçirilməsinə gənclərin daha çox cəlb edilməsi üçün atılan addımlardan ibarət olan bu hissə yaxşı səhiyyə və rifah, keyfiyyətli təhsil, layiqli əmək və iqtisadi artım məqsədlərini əhatə edib. İkinci hissədə DIM-ə çatmaq üçün gənclər təşkilatlarının fəaliyyət planlaması, üçüncü hissədə isə yerli və beynəlxalq təlimçilərin və spikerlərin, mütəxəssislərin çıxışı təşkil edildi.

Sonda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin milliləşdirilməsi haqqında təqdimat olub.

"Azərsu" ASC-nin sədri Beyləqanda vətəndaşları qəbul edib

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov Beyləqan şəhərində Beyləqan və Xocavənd rayonundan olan sakinləri qəbul edib.

ASC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə AZƏRTAC-a bildirilib ki, Qorxmaz

Hüseynov Beyləqan Sukanal İdarəsinin inzibati binasında keçirilən qəbulda Beyləqan və Xocavənd rayonlarından olan 44 vətəndaşın müraciət və şikayətlərinə baxıb. Müraciətlər əsasən içməli su və kanalizasiya xətlərinin çəkilməsi, içməli suda azıyət çəkmə kəndlərin su təchizatının yaxşılaşdırılması, işə qəbul və digər məsələlərə bağlı olub. Qəbul-

da hər bir vətəndaşın müraciətini dinləyən "Azərsu" ASC-nin sədri şikayətlərin qısa müddətdə araşdırılaraq zəruri tədbirlərin görülməsi barədə aidiyyəti struktur bölmələrinin rəhbərlərinə tapşırıqlar verib. Vətəndaşlar tərəfindən qaldırılan məsələlərin bir qismi yerində həll olunub, araşdırılmasına ehtiyat olan müraciətlər nəzərə götürülüb.

REGIONLAR

Prezidentin əhalinin arzu və isteklərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı verdiyi tapşırıqlar Göygöl rayonunda da icra olunur, problemləri həll edilir. Buna Qızıllıq qəsəbəsinə görülən işləri misal göstərmək olar. Sovetlər dövründə "Radio-stansiya" adlanan bu qəsəbədə min nəfərdən çox əhali yaşayır.

Sakinlərin arzuları yerinə yetirilir

Respublikamız müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bura qaz, su xətləri çəkilmiş, elektrik avadanlıqlarında yenidənqurma işləri aparılmışdır. Lakin görülən işlər ehtiyacı ödəmədi. Bu yaxınlarda rayon icra hakimiyyətinin başçısı Arif Seyidov qəsəbədə görüş keçirərək sakinlərə onları maraqlandıran məsələləri bildirdi. Bundan sonra qəsəbənin yenidən qurulması barədə tədbirlər müəyyənləşdirildi. İndi bura tikinti meydançasını xatırladı. Qəsəbəyə 2 kilometr məsafədən içməli, yaşıllıqları suvarmaq üçün isə 1,5 kilometr məsafədən yeni su xətləri çəkilmişdir. Qəsəbənin yenidən qurulmasına burada əvvəllər tikilmiş və görkəmsiz halda olan tikililərin sökülməsi ilə başlanılmışdır. Küçələrin işıqlandırılması üçün dayaqlar basdırılmış, bir neçə yerdə uşaq meydançası, stadion, mini voleybol meydançası yaradılmış, istirahət mərkəzi inşa edilmişdir.

si Mikayıl Hacıyevlə də burada rastlaşdıq. Dedi ki, əsas məqsədimiz buranı nümunəvi qəsəbəyə çevirməkdir. Qəsəbədəki bütün binaların dam örtükləri dəyişdirilmiş, fasad hissələri təmir edilmişdir. Hər gün

yük maşınları ilə qəsəbəyə müntib torpaq daşınır. Torpaq tökülmiş ərazilərdə 1000-dən artıq həmişəyaşıl ağac ekilmiş, 2000-dən çox gül kolu basdırılmışdır. Əhalinin qaz təminatını davamlı etmək üçün köhnə borular dəyişdirilmiş, elektrik naqilləri SIP kabellə, sayğaclar smart tipli sayğaclarla əvəz edilmişdir. Hazırda qəsəbənin mərkəzində çay evi inşa edilir, daxili yollar yenidən qurulur. İcra nümayəndəsi onu da bildirdi ki, görülən işlərə qəsəbə sakinləri də kömək edirlər. Hazırda qəsəbənin yenidən qurulmasında 100 nəfərdən çox işçi çalışır. Bütün işləri Qurtuluş Günündə başa çatdırmaq nəzərdə tutulmuşdur. Qəsəbə sakinləri Səfər Kerimov, Məhəbbət Orucov və Ramiz Abdullayevlə də söhbət etdik. Onlar görülən işləri yüksək qiymətləndirərək dövlət başçısına və quruculuqda əməyi olanlara minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Əl işdən soyumur

Baharın gəlişi həyatı canlandırır. Təbiətin oyanması ilə dağlar, dərələr, düzənələr yaşıllaşıb. Amma bahar daha çox kənd adamlarının fəslidir. Əkən kim, becərən kim, biçinə hazırlaşan kim, bir sözlə, hamı çöldə, hamı iş başındadır.

Ağsu rayonunda da mövsümi işlərin qızgın çağırır. Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin direktoru İlqar Hüseynov deyir ki, çiyid səpinə yekunlaşıb. Keçən il əkin iyun ayına kimi davam etsə də, bu il aprelin 14-dən başlandı. Qısa müddətdə 1000 hektar sahədə pambıq ekildi. Havalər yağıntılı keçməyirdi, çiyid səpinəni daha tez yekunlaşdırmaq olardı. Səpin aparılan sahələrdən 450 hektarında çıxış var. Qalan ərazilərdə də vəziyyət qənaətbəxşdir.

Cari mövsüm rayonun 14 kəndində pambıq ekilib. 91 fermer "P-Aqro" MMC ilə müqavilə bağlayıb. Bu qurumun texniki təminatı əkin kampaniyasına başlamazdan əvvəl təmin edilib.

Taxila gəldikdə bu il əvvəlki ilə müqayisədə xeyli çox - 36 min hektar sahədə taxıl ekilib. Bundan əlavə, cari ildə təxminən 300 hektar sahədə sarımsaq ekilib. İmişli Şəkər Zavodu ilə bağlanan müqavilə əsasında 43 hektarda şəkər çuğunduru yetişdirilir. Ərəbmehdibəy kəndində isə 30 hektar sahədə çəltik ekilib.

Rayonda küncüllüyə maraq çoxdur. Əhaliyə 400 qutu ipəkqurdu toxumu verilib. İpəkqurdunun saxlanması üçün nəzərdə tutulan yerlərdə zəruri şərait yaradılıb. Yem bazası sarıdan da problem yoxdur. Son 3 ildə əlavə 75 min tut tığı gətirilərək toxmacarlıq salınıb. Arı ailələrinin uçota alınması istiqamətində də işlər icra olunur. Bu da əsasən subsidiyanın verilməsində şəffaflığın təmin olunmasından irəli gəlir.

Əli SƏLİMOV,
"Azərbaycan"

Turizm bölgələrində yolların abadlığının ikiqat əhəmiyyəti var

Əvvəli 1-ci sahə.

Eyni zamanda yollarda ki istismar müddəti ötmüş nişanların bir qismi təmir olunub, respublika əhəmiyyətli avtomobil yollarının kənarları tullantılardan təmizlənib, Muğanlı-İsmayilli avtomobil yolunun hərəkət hissəsində qabarmalar və çökmələr aradan qaldırılıb, yollarda üfqi xətlənmə işləri aparılıb, çatışmayan yerlərdə yeni işarə dirəkləri basdırılıb.

Respublika əhəmiyyətli yollarla yanaşı, yerli yolların

təmiri və tikintisi işlərinə də xüsusi diqqət yetirilib. Digər bölgələrdə olduğu kimi, İsmayılıda da yerli əhəmiyyətli yolların tikintisi ildən-ildən genişlənir. Prezidentin sərəncamına əsasən 3 kəndi və bir yaşayış məntəqəsini birləşdirən, 1020 nəfər əhaliyə xidmət göstərən Kürdmaşi-Kəlbənd-Girk avtomobil yolunda 72 min kvadratmetr asfalt-beton örtük qoyulub və 12 kilometr yol əsaslı təmir olunaraq sakinlərin istifadəsinə verilib. Həmin yolda müxtəlif ölçülü 20 dəmir-beton suötü-

rücü borular qoyulub, 5 av-todayanacaq tikilib. Yol nişanları və siqnal dirəkləri ilə təmin edilib, Kəlbənd çayı üzərində iki aşırımlı yeni dəmir-beton körpü tikilib. 5 kəndi birləşdirən, 850 nəfərdən çox əhaliyə xidmət edən Minkə-Keçyevədi-Şəbiyan-Bəhliyan avtomobil yolu əsaslı təmir olunub. Yolun Bilistan kəndindəki olan 2,5 kilometr hissəsinin təmirini isə bu il başa çatdırmaq nəzərdə tutulub.

Əli XASAYOĞLU,
"Azərbaycan"

Xalçaçılığın inkişafı yeni dövrə qədəm qoyur

İqtisadiyyatın bir çox önəmli sahələrinin yenidən dirçəldilməsi siyasəti özünü doğruldur. Həmin sahələrdən biri də xalçaçılıqdır. Azərbaycanda xalçaçılığın tarixi qədimdir. Ölkəmizdə toxunan qədim xalçalar dünyanın bir sıra məşhur muzeylərində qiymətli eksponat kimi saxlanılır.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Azərbaycan" ASC-nin yaradılmasından sonra ölkəmizin bir sıra rayonlarında cəmiyyətin filial-

ları açıldı. Artıq Horadiz, Şəmkir, Quba, Xaçmaz və İsmayilli rayonlarında cəmiyyətin filialları fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı,

Naxçıvan şəhərində, Qobustan, Şabran, Sabuncu, Lənkəran, Abşeron, Kürdəmir, Biləsuvar, Goranboy və Tərtər rayonlarında xalça emalatxanalarının tikintisinə başlandı. Cari ildə əlavə olaraq 10 şəhər və rayonda bu cür müəssisələrin tikintisi nəzərdə tutulub.

Hazırda toxunan xalçalarda Ağsu, İsmayilli, Qobustan, Şamaxı, Ağdaş,

Göyçay, Hacıqabul, Kürdəmir, Salyan, Ucar, Zərdab, Qax, Qəbələ, Oğuz, Şəki və Zaqatala rayonlarının kəndlərində toxunan orijinal Şirvan xalça çeşnilərinə üstünlük verilir. Ümumilikdə isə ölkəmizin bütün bölgələrində toxunan qədim çeşnilər yenidən bərpa olunaraq istehsalata təbii edilir. Beləliklə, zəngin xalçaçılıq sənətimizi dirçəlt-

məklə yanaşı, qeyri-neft sektorunun inkişafına da öz töhfəsini verir. Ən başlıcası xalçaçılığın inkişafı qadınlar arasında olan işsizliyin aradan qaldırılmasında müəyyən rol oynayır. Məqsəd bu sahədə 50 mindən çox insanı işlə təmin etməkdir.

Foto Ağaalı MƏMMƏDOVUNDUR,
"Azərbaycan"

Biləsuvarda 10 min hektardan çox pambıq ekilib

Biləsuvarda çiyid səpinə başa çatıb. Ötən il 22 min 394 ton xam pambıq istehsal edən biləsuvarlı pambıqçılar cari ildə də yüksək əhvali-ruhiyyə ilə çalışırlar.

Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, bu mövsüm Biləsuvarda 9 min 500 hektar sahədə pambıq becərilməsi nəzərdə tutulub. Bunun üçün 1481 torpaq mülkiyyətçisi ilə müqavilə bağlanılıb, şum, arat, malalama işləri vaxtında həyata keçirilib, səpin üçün yüksək reproduksiya qabiliyyəti toxum tedarük olunub. İstehsal müəssisələri və "Aqroli-zinq" ASC tərəfindən göstərilən dəstəkdən bəhrələnən pambıqçılar qısa müddətdə 10 min 257 hektar sahədə səpin aparılıb ki, bu da nə-

zərdə tutulduğundan 758 hektar çoxdur. Səpin aparılan sahələrin 4 min 183 hektarı "MKT" MMC-yə, 2 min 551 hektarı "AZƏRPAMBIQ" MMC-yə, 2 min 7 hektarı "P-Aqro"-ya 1516 hektarı isə "Təcrübə-Sınaq" məntəqəsinə məxsusdur.

Qabaqcıl pambıqçı Fazil Musayev rayonda çiyid səpinini birinci başa çatdırana qədərdir ki, pambıq ekini ilə məşğul olur və həmişə də

yüksək nəticə əldə edir. "Ötən il becərdiyim 48 hektar pambıq sahəsinin hər hektarından 50 sentner məhsul götürməklə 240 hektar pambıq tedarik etdim. Bu il isə 70 hektar pambıq ekmişəm və sahəmdə yaxşı cüvərti var. Artıq becərmə işlərinə başlamışam. Plantasiyadan bol məhsul götürmək üçün ilk gündən bitkiyə nümunəvi qulluq edirəm" deyə pambıqçı bildirib.

İÇƏRİŞƏHƏR

● Tarix-Memarlıq Qoruğu

Dəyərlərimizə sevgi nümunəsi

İçərişəhər qədim və orta əsrlər dövrünə aid zəngin maddi və mənəvi mədəniyyət abidələrini yüzllərdən bəridir qoruyub saxlayır. Bura Ruhuşunun şahıdır. Darısaqlı və dolanbac küçələrində dolmuşca daşların sükrətünü pozan ayaq səslərimiz hər addımda bir tarix püçüldür. Qədim mədəniyyət və dövlətçilik ənənələrinə malik böyük bir xalqın həyat hekayəsini nəql edir. Bura milli varlığımızın daşların səsinə, gərkəmində, möhkəmliyində, doğmalığında əks olunduğu yerdir. Əsrlər boyu müxtəlif mədəniyyətlərin, dini inancların əhəmiyyətli qovuşuğu mükəmməl harmoniya yaratdığı əfsanəvi məkandır. Bura tariximizin daş yaddaşdır, onun hər parçası tarixin əbədiləşmiş məqamları, şəhərsalma memarlığının fundamental prinsiplərini özündə əks etdirir. Bura Azərbaycan xalqının milli sənətidir.

İçərişəhər və onun ərazisindəki Qız qalası, Qala divarları, Şirvanşahlar Saray Kompleksi, məscidlər, karvansaralar, hamamlar və digər memarlıq abidələri öz orijinallığı və təkrarolunmaz gözəlliyi ilə bəşər mədəniyyəti inciləri sırasına xüsusi yer tutur.

Etiraf

Zaman keçdikcə İçərişəhərin tariximiz, bugününümüz və gələcəyimiz üçün nə qədər yüksək mənəvi dəyər daşıdığına daha dərinlən anlayışlar əhəmiyyətli rol oynayır. Bu tarixi-mənəvi dəyərlərimizə laqəb olduğu münasibəti göstərə bilməmişik.

İçərişəhərin dəniz tərəfini əhatə edən qala divarlarının XIX əsrin sonlarında sökülürək daşlarının küçəyə düzüldüyünü, yalnız Qafqaz çarşısının müdaxiləsindən sonra bu düşüncəsiz hərəkətin dayanandırıldığı xəbərlərdən oxuyanda vaxtilə bu şəhərə belə məsuliyyətsiz münasibətə görə heyifsilənməyə bilmişəm.

İndiki İstiqlalyyət küçəsi boyunca üzənişən hərəkət edən zaman qala divarlarına bitişik tikilib onları görürmüz edən tarixi-memarlıq incilərinə seyr edərkən istəməz cavabsız suallara baş-başa qalırız... Görəsən, bu binaları bir qədər aralıda ucaltmaq olmazdımı? İçərişəhərin ətrafı Bayrışəhər adlandırılır. Orta əsrlərdə Bayrışəhər qala hasarından kənarında olan hissəyə deyilirdi. Burada sənətkarlar ele oradaca ev tikib yaşayırdılar.

Neft gəllirlərindən zənginləşən Bakı milyonları XX əsrin əvvəllərində bir-birinin bəhşinə qala divarlarından kənarında gözəl binaların inşasına başlamışdılar. Bu tikinti işləri qala divarlarının birinci çərçəsinin sökülüşməsi və daşlarının satılmasından sonra daha böyük vüsət almışdı. Bundan sonra qədim Bakının görünüşü də dəyişmişdi. XIX əsrin sonlarında və XX əsrin əvvəllərində Bayrışəhərdə barokko, qotik, klassik, neoklassik memarlıq üslublarını əsk etdirən

● Yaddaş

İçərişəhərin küçələri

Orta əsrlərdə olduğu kimi, İçərişəhərin üç əsas mərkəzi küçəsi olmuşdur. Bu küçələr hazırda belə adlanırlar: Böyük qala küçəsi (Qala meydanı küçəsi), Kiçik qala küçəsi (Qala divarı dibi küçəsi) və Karvan yolu küçəsi (A.Zeynəli küçəsi) Böyük qala küçəsi ilə A.Zeynəli küçəsi Qala meydanından başlayır. Orta əsrlərdə bayramlar, şənliklər və ticarət tipli yarmarkalar Qala meydanında keçirilirdi.

Əlbəttə, əsas magistral ticarət küçəsi İpək yolu üzərində olan karvan ticarət yolu idi. Bu küçə Qoşa qala meydanından başlayaraq Multan və Buxara karvansaralarının yanından ("yuxarı bazar" və "aşağı bazar") keçərək Kiçik karvansaraların (çuxur karvansara) yanındakı gömrükxanayadək uzanardı. Bu küçə demək olar ki, üzübüz yerləşən ticarət köşklərindən ibarət idi. Həmin küçə boyu Qız qalası, Sıratəbli Dini-Memarlıq Kompleksi, konservasiya olunmuş arxeoloji abidələr, 4 karvansara (Multan, Buxara, İkimertəbəli və Kiçik karvansaralar), 4 məscid (məktəb-məscid, Aşur məscidi, Məhəmməd məscidi, Şeyx İbrahim məscidi) və digər memarlıq abidələri yerləşir.

Kiçik qala küçəsi Qoşa qala qapılarında sağa - şimal-qərb istiqamətində qala divarları boyu Salyan (çanbu) qapısından keçirdi. Rusların Bakını işğal etməsindən sonra - 1806-cı ildən etibarən Kiçik qala küçəsi boyu şimal-qərb qala divarları istiqamətində əsgərlər üçün kazarmalar tikilmişdi. Daha sonra günümüzdəki qalanın bu kazarmalarda yerli əhali məskunlaşmışdı. Kiçik qala küçəsində Dördkünc qala (cebbəxana), Ovdan (su anbarı), Hamamçılar məhəlləsi, Ağa Mikayıllı hamamı, Qala divarı boyu yeraltı yol, Çin məscidi və s. abidələr yerləşir.

Böyük qala küçəsi İçərişəhəri iki yərə böldürdü: aşağı hissə və yuxarı hissə. İctimai binaların əksəriyyəti aşağı hissədə yerləşirdi. Aşağı hissədə olan küçələrdə həmişə insanlar çox olur, alış-veriş edirlər. Bura sahilə yaxın olduğu üçün küçələrdə balıqçılar, qayıqlar, həmçinin ağsalvarlıqlar (gəmilərdə çalınanlar) yaşayırdılar. Yuxarı hissədə isə Şirvanşahlar saray məhəlləsi ətrafında şəhərin zəngin adamları yaşayırdı.

Bundan başqa, İçərişəhərdə çoxlu kiçik, dar küçələr, tinlər, dōngələr və dalanlar var. Məsələn, Mirzə Əhməd (Sabir küçəsi), Hamamçılar (Müslüm Maqoməyev küçəsi), Tyomnıy ryad (Mirzə Mənsur küçəsi), Pendiyeməyev (Mirzə Şəfi küçəsi), Vavarayevskaya (H.Rzayeva küçəsi) və s. Əlbəttə ki, bu küçələr öz adlarını bir neçə dəfə dəyişmişlər.

Milli dəyərlərimizin qorunması və dünyada təbliği sahəsində misilsiz işlər görən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva da bu tarixi məkanda gedən bərpə və abadlıq tədbirlərini birbaşa nəzarətində saxlayaraq görülən işlərə böyük qayğısı, qəlbini istiliyi, səlqə-sahməni ilə mənəvi dəyər qatdı.

İçərişəhərin mühafizəsi, bərpası, burada arxeoloji işlərin aparılması, tarix-memarlıq abidələrinin elmi, mədəni cəhətdən öyrənilməsi, milli mədəniyyətin inkişafına və təbliğinə kömək məqsədilə eksser Kütülvə tədbirlərini həyata keçirilməsi, ənənəvi küçə şəbəkələri olduğu kimi saxlanılmaqla turizm infrastrukturunun qurulması istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atıldı.

2009-cu ildə Mehriban xanımın dəstəyi ilə yerli və beynəlxalq ekspertlər qrupu tərəfindən Bakının tarixi mərkəzini memarlıq irsinin sistemli şəkildə konservasiyası və gələcək inkişafını beynəlxalq prinsiplərə müvafiq olaraq planlaşdırılmasının təmin edilməsi məqsədilə İçərişəhərin "Baş Plan" hazırlandı. Elə həmin il Dünya İrs Komitəsi üzvlərindən İçərişəhər Təhlükədə olan Ümumdünya İrs Siyahısından çıxarılmasına yekdilliklə səs verməsi də burada görülən işlərin, İçərişəhərə artan diqqətin və qayğının nəticəsi idi.

Muzeylər şəhəri

İndi qanunvericiliyə əsasən, İçərişəhərdə temir, bərpə və yenidənqurma işləri yalnız "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin rəhbərliyi ilə aparıla bilər. Qorucuların əsas vəzifəsi, tarixi abidələrin mühafizəsinin təminatıdır. Bu gün İçərişəhər təkə Azərbaycan üçün dəyərli, hətta bəşəri dəyər kimi yüksək qiymətləndirilən tarixi abidədir. Bunu UNESCO-nun Dünya Maddi İrs Siyahısına İçərişəhərin Qız qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi ilə birləşdirilməsi də təsdiq edir. Azərbaycan memarlığının, onun tarixinin bir hissəsi, Azərbaycan xalqının maddi-mədəniyyətinin qiymətli nümunəsi olan bu abidələri UNESCO tərəfindən ümumdünya irsi kimi qəbul olunub. Bu da ölkəmizin dünyada mədəni irsinə çox gözəl bir töhfəsidir.

Memarlıq abidələri üzərində aparılan bərpə işlərinə Avropanın bu sahədə zəngin təcrübəyə malik aparıcı bərpə şirkətləri cəlb edilib. Bərpə prosesi bu şirkətlərlə birləşdirilən rəhbərliyin nəzarətində həyata keçirilib. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində Məhəmməd Məscidi, Karvansara, Cümə Məscidi, Bəylər Məscidi, Məktəb-Məscidi, "Qız Qalası" və Şirvanşahlar Sarayı kompleksində irimiqəşli bərpə-konservasiya işləri aparılıb.

● Danışan tarix

"Qız qalası" haqqında iki əfsanə

Birinci əfsanə

Bu əfsanəyə görə, vaxtilə Sasani hökmdarı Abşeronu hücum edib Bakını mühasirəyə alır. Düşmənin təzyiqi gündən-günə artır. Sasani hökmdarı şəhər əhalisinin dərhal təslim olmasını tələb edir. Əks təqdirdə o, şəhəri dağıdıb yerlə-yeksan edəcəyini bildirir.

Əhali həyəcanla ağsaçlı atəşgah kahininə yanına gəlib ondan qan tökülmədən şəhəri təslim etməyi tələb edir. Bunları gören üzü günəş kimi parıldayan gözəl qız müqəddəs məbəddə yaxınlaşıb onunla vidalaşır. Sonra düşmənin iqamətgahına tərəf yollanır. Qızın alovlu siması müqəddəs məbədin şüaları altında parıldayaq atəşpərəstlərin qəlbini işıqlandırır, onlara xilas olmaq ümidi verir. Atəşpərəstlərin müqəddəs məbədinə gələn qız şəhəri mühasirə edən hökmdarın sarayı qarşısında görünür. Hökmdar qızı gören kimi onun gözəlliyinə heyran olur. Ataş qızı da hökmdara aşiq olur.

Hər bir qüvvə onu bu fikirdən getirə bilmir. Bir tərəfdə eşq və məhəbbət, digər tərəfdə vətənpərvərlik! Birini digərinə qalib gəlməli idi. Ya müqəddəs məbəddə qarşısına verildiyi vədə xain çıxmalı, ya sevdiyi hökmdarı öldürməli idi. Ortalıda uzun müddət sükut hökm sürür. Hökmdar qızla uzun söhbətdən sonra şirin yuxuya gedir. Qız demək istədiyi: "Sən sevirmə" sözləri onun dodağında quruyub qalır... Şəhər açılır...

Atəşpərəstləri müqəddəs oda siltəyi etməyə çalışan neflirin maddə həttili sədaqətli hökmdarın sarayında təhlükəli qızı yuxudan oyadı. Vətəni qalmış xilas etmək haqqında məhbəd qarşısında öhdəsinə götürdüyü vəzifə onun yadına düşüb heyranlandırdı. Xəzərin sahilində yaşayan və ondan kömək gözləyən əhali

vəsi işləri aparılıb. İçərişəhər ərazisində açıq səma altında olan təbii irsin maksimum qorunması və inkişafı üçün arxeoloji qazıntı yerləri muzeyləşdirilib və "Arxeoloji Park" adı altında istirahət gəşəsi kimi qonaqların istifadəsinə verilib. Qədim şəhərin ziyarətçiləri körpü və keçidlər vasitəsi ilə X-XIII əsrlərə aid olan, konservasiya olunmuş qədim tikili yerlərini indi rahatlıqla müşahidə edə bilirlər.

İçərişəhərdəki bir çox konservasiya işlərinə rəhbərliyi Avstriyanın məşhur bərpəçi-mütəxəssisi, dünyanın müxtəlif yerlərində 400-ədən artıq abidəni bərpə etmiş Erix Pummer edib. Bərpə işləri beynəlxalq standartlara cavab verən əməkdaş texnologiyalarla həyata keçirilib. Ümumiyyətlə, ərazidə gələcək bərpə işləri UNESCO-nun təşkilatı dəstəyi ilə beynəlxalq ekspertlər qrupu tərəfindən hazırlanmış "Master Plan"a əsasən aparılır.

Bu məkandakı tarixi memarlıq abidələrinin özünəməxsusluğunu və uzunömürlüliyünü təmin etmək üçün müasir bərpə metodlarından istifadə edilir. Şəhərsalma tarixi nəzərə alınmaqla ərazinin insanbaxımında önəmli yer tutan, bir çox abidələrin hissələri, qalıqları üzərində elmi araşdırmalar aparılır. Obyektlərin ilkin görkəmi sifəti prinsiplər əsasında bərpə olunur. Bərpənin əsas məqsədi qədim tikilinin yenidən canlandırılması və abidənin özəlliklərinin sargılanmasıdır. Bu özəlliyi şəhərimizin qonaqlarına və yerli əhaliyə müasir üsullarla təqdim edən effektiv vasitə, təbii ki, abidələrin həm də muzeyləşdirilməsidir. İçərişəhərdə abidələrin əhəmiyyət dərəcəsinə görə müxtəlif formada muzeyləşdirilib. Beləliklə tarixi şəhərin keçmiş abidələrin gərkəmində dilə gətirilib, dövrün tarixi canlandırılır.

Bu gün İçərişəhər təkə Azərbaycan üçün dəyərli, hətta bəşəri dəyər kimi yüksək qiymətləndirilən tarixi abidədir. Bunu UNESCO-nun Dünya Maddi İrs Siyahısına İçərişəhərin Qız qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi ilə birləşdirilməsi də təsdiq edir. Azərbaycan memarlığının, onun tarixinin bir hissəsi, Azərbaycan xalqının maddi-mədəniyyətinin qiymətli nümunəsi olan bu abidələri UNESCO tərəfindən ümumdünya irsi kimi qəbul olunub. Bu da ölkəmizin dünyada mədəni irsinə çox gözəl bir töhfəsidir.

Tarix davam edir

Burada abidələr üç qrupda təsnif edilir. İlk növbədə dünya əhəmiyyətli abidələr muzeyləşdirilib. Qız qalası, Şirvanşahlar sarayı, Məhəmməd məscidi kimi abidələr

bu qrupa aiddir. Ölkə əhəmiyyətli abidələr isə qismən muzeyləşdirilərk funksiyasına uyğun müstəqil obyekt çevrilib. İçərişəhərdəki karvansaraları, məscidləri və hamamları buna nümunə göstərə bilər. Yerli əhəmiyyətli abidələrdə isə qarışıq muzeyləşdirmə aparılaraq müxtəlif növ ekspozisiya kompleksləri cəmləşdirilib. Bunları XIX - XX əsrin yaşayış binalarında görmək olar.

İçərişəhərin özəlliyi həm də ondadır ki, burada tarix bitmir, əksinə davam edir. Keçmiş, bu gün və gələcək bu məkanda qovuşur. İçərişəhərdəki yaşayış evlərində bu gün də sakinlər yaşayır və bu tarixi məkandan hər biri misilsiz sərət qədər qiymətli olan abidələr kimi adət-ənənələr, həyat və məişət ruhunu da nesillərdən-nəsillərə ötürürlər. Əsrlər əvvəl olduğu kimi, bu gün də İçərişəhərdə dükən-bazar, Azərbaycan mətbəxinin unudulmaz da-

Milli dəyərlərimizin qorunması və dünyada təbliği sahəsində misilsiz işlər görən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva bu tarixi məkanda gedən bərpə və abadlıq tədbirlərini birbaşa nəzarətində saxlayaraq görülən işlərə böyük qayğısı, qəlbini istiliyi, səlqə-sahməni ilə mənəvi dəyər qatdı.

təbiiq və bir çox məsələlər öz əksini tapmışdır.

Xoş niyyət

İçərişəhərdə aparılan abadlıq tədbirləri ətrafında məqsədli "fırtna qoparmağa" çalışılanlar qarşılayır. İrəliyə doğru insanlarımızda yaddığı narahatlıqları nəzərə alaraq bu günlərdə də Mehriban xanım Əliyeva İçərişəhərə gəldi. Həyatda keçirilən abadlıq tədbirləri ilə yerdə bir daha tanış olaraq sakinlərlə görüşdü. Öz təmkinli, bu yurdun hər məkani kimi İçərişəhərə də sevgi dolu münasibəti ilə qarşılaşan bəşəriyyətinin gözündə qoydu. Ən nəciş işlər də ləkə atmaq istəyənləri, ən gözəl təşəbbüslərə də dodaq büzənliyi öz vətəndənləri və inancını ilə baş-başa buraxdı. "Hər insan öz vətənini və Allah qarşısında cavab verir. Ona görə mən əminəm ki, pis niyyətlə, tənqidatla, nifətlə hissi ilə heç vaxt yaxşı bir nəticə əldə etmək mümkün deyil. Vətənimizə, Vətənimizin hər bir mədəni abidəsinə, tarixinə, dininə yalnız və yalnız xoş niyyət, mərhəmət, sevgi bəsləməliyik", -

dedi Mehriban xanım. "İnsanlarımız bunu çox gözəl bilir, çox gözəl hiss edir. Ona görə mən bu günümüzə mizdirəm bura gəldim. Bütün bu hadisələrin gedişi haqqında mənə məlumat var idi. Amma mən yənə də sahibkarlarla görüşmək istəyirdim. Bir daha əmin olmaq istəyirdim ki, yeni heç bir inkişaf yoxdur. Buradakı tarixi və mədəni abidələrə heç bir təhlükə yoxdur. Əksinə, bütün bu addımlar onların qorunmasına yönəlib... İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq, gələcək nəsillərə eyni şəkildə təhvil verəcəyik".

Bütün bunlar da göstərir ki, İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq, gələcək nəsillərə eyni şəkildə təhvil verəcəyik".

Və bu sevgi hissi, səmimi doğma qoxulardan fərqli olaraq real əməl əsaslanı. Mənasiz və cəmiyyətimiz üçün ziyanlı hay-küyə deyil...

dedi Mehriban xanım. "İnsanlarımız bunu çox gözəl bilir, çox gözəl hiss edir. Ona görə mən bu günümüzə mizdirəm bura gəldim. Bütün bu hadisələrin gedişi haqqında mənə məlumat var idi. Amma mən yənə də sahibkarlarla görüşmək istəyirdim. Bir daha əmin olmaq istəyirdim ki, yeni heç bir inkişaf yoxdur. Buradakı tarixi və mədəni abidələrə heç bir təhlükə yoxdur. Əksinə, bütün bu addımlar onların qorunmasına yönəlib... İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq, gələcək nəsillərə eyni şəkildə təhvil verəcəyik".

Bütün bunlar da göstərir ki, İçərişəhərimiz gözəldir, bizim sərətimizdir, bundan sonra biz onu qoruyub saxlayacağıq, gələcək nəsillərə eyni şəkildə təhvil verəcəyik".

Və bu sevgi hissi, səmimi doğma qoxulardan fərqli olaraq real əməl əsaslanı. Mənasiz və cəmiyyətimiz üçün ziyanlı hay-küyə deyil...

iradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

● Ataşın rəmzi

Buta simvolu

Bütün dini fəlsəfələrdə Günəş, nur, Günəş zərrəcikləri simvolik karakter daşıdığına görə insanlar müxtəlif dövrlərdə onlara sityaış etmişlər. Onlar hətta həmin simvol-ları məişətdə belə təbiiq edərək sənət əsərlərində təcəssüm etmişlər. Bu simvoldan biri də ataşın, nurun rəmzi olan butadır.

Buta dekorativ və təbiiq sənətdə geniş yayılmış və zaman keçdikcə təcridən müxtəlif məzmunlu və formalı motivlərlə zənginləşdirilmişdir. Bakının qədim dövründə əks etdirən mədəni təbəqədən aşkar olunmuş külli miqdarda sənətkarlıq nümunələri üzərində həkk olunmuş soylar (latınca solaris - güneşli, sol - Günəş deməkdir) və buta (sanskritə Buddha sözündən formalaşmış, hərfi mənada nur deməkdir) rəsmləri buna misaldır. Butanın atəspərəstlik dövrünə məxsus bəzək forması (nur və ya Günəş zərinin simvolik forması) olduğu güman edilir. Buta bir simvol olaraq yanan alovun formasını canlandırır, 6 və ya 9 rəqəmlərini özündə əks etdirir.

● Memarlıq abidəsi

Zəncirli bina

İçərişəhərdə "Zəncirli bina" adlanan mülk XX əsrin əvvəllərində inşa edilmişdir. 1920-ci ildə tacir Hacı Məmmədhusəyin Məmmədova məxsus olmuşdur.

1928-ci ildə bu mülk İçərişəhərin tanınmış tacirlərindən sayılan Melikov qardaşları almışdır. 1930-cu ildə Bakı Şəhər Gömrük İdarəsi qaçqançılığa görə bu mülkə müsadirə etmiş və dövlətin istifadəsinə vermişdir.

Binanın damını yunan tipli qız qadın heykəli və iki vaza bəzəyirdi. Heykəllərin və vazaların büstləri qoşa demir zəncirlərlə birləşdirilmişdi. Buna görə də tikili "Zəncirli ev" adı ilə məşhurlaşmışdır.

1930-cu ildən bu binada N.Nərimanov adına tikis fabriki yerləşmişdir. Bina tikis fabriki kimi fəaliyyət göstərirdi üçün fasadında dəyişikliklər edilmiş, bəzi memarlıq elementləri götürülmüşdür. Mülkün son sahibi Melikov qardaşları olduğu üçün bina Melikovların mülkü kimi tanınır.

Binanın fasadı Qoşa qala qapıları ilə üzübüz yerləşib İçərişəhərin əsas giriş meydanını sol və sağ tərəfdən iki - Böyük qala və Qüllə küçələrinə ayırır. Zəncirli bina memarlıq üslubuna və bədii-estetik görünüşünə görə XX əsrin əvvəllərində İçərişəhərdə inşa olunmuş memarlıq abidələri içərində özünəməxsus yer tutur.

Hazırda binada AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun Arxeologiya və Etnoqrafiya Muzeyi fəaliyyət göstərir.

Elm xadimləri

O, təbiətin ən gözəl çağında - yaz fəslində dünyaya göz açdı...

Alim və pedaqoq

Orta məktəbin 7-ci sinfini əla qiymətlərlə bitirib...

Yüksək göstəricilərlə təhsilini başa vurub, bir müddət partiya orqanlarında müxtəlif vəzifələrdə çalışıb...

Musa müəllim çoxşəxli fəaliyyəti olan ziyalıdır. Elmi işlə yanaşı, ədəbi yaradıcılıqla da məşğul olur...

hissləri təşkil edir. Yazının gəncləri heyətdən bəhs edən pyesləri...

1991-ci ildə Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə haqqında yazdığı sənədi povest geniş ictimaiyyət tərəfindən...

Musa müəllim Qarabağ hadisələri ilə bağlı bir çox povest və hekayənin müəllifidir...

Azərbaycanda "Dövlət və din" mövzusunda ilk doktorluq işi yazan Musa Quluzadənin bu sahədə 4 monoqrafiyası, 3 broşurası, 100-dən çox

məqaləsi ölkəmizdə və xaricdə dərc olunmuşdur. Yüksək mədəni, əxlaqi, intellektual səviyyəyə malik ziyalıların əməlləri...

önəmlilən bu dərslərin kim tərəfindən tədris edilmişdir. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasında "Azərbaycan tarixi"...

M. Quluzadə səmimi, xeyirxah insan, gözəl ailə başçısıdır. Deyirlər ki, ot kökü üstündə bitir...

Bu, adi söz deyil. Bu, ömrünün müdriklik çayını yaşayan bir ziyalının etirafıdır...

Elman NƏSİROV, Milli Məclisin deputatı, siyasi elmlər doktoru, professor

Ötən illərin tarixini yaşadan məkan

50 yaşlı Sumqayıt Tarixi Muzeyi öz dəst-xəti ilə, profilinə uyğun şəhərdə 1967-ci ildə yaradılmış bu muzey gənclik şəhərinin...

Muzeyin əsas və köməkçi fondlarında qorunan eksponatların sayı 1967-ci ildə 1113 göstərilirdisə...

olunmuş ekspozisiyalarında öz əksini tapır. Muzey fondunu materialları, həmçinin ictimai-siyasi xarakterli ümumişəhər tədbirlərində də nümayiş etdirilir...

metallurgiya mərkəzi, istərsə də elm, maarif, səhiyyə, mədəniyyət ocağı, dostluq ünvanı olduğu xatırlanır. Beləliklə, muzey fondunun əsyalı sayəsində XX əsrin möcüzəsi - Sumqayıt göz önündə doğulur...

ABŞ da Ermənistandan üz döndərir

İşğalçı ölkənin bir çox dövlətlərlə əlaqələrinin pisləşməsi Yerevan üçün əlavə problemlər yaradır

Höyata keçirdiyi işğal siyasəti bu gün Ermənistanın təcridinin daha da genişlənməsi, üzlaşdığı sosial-iqtisadi problemlərin daha da dərinləşməsi ilə müşayiət olunmaqdadır...

ABŞ münasibətlərinə müsbət təsir edəcək. Bir il keçməsinə baxmayaraq, Ermənistan tərəfindən xüsusi fəallıq olmaması səbəbindən...

dentin diqqətini çəkəcək bir hal olmadığını deyir. Kamegi fondunun əməkdaşları, amerikalı ekspert Pol Stronski də ABŞ-in Yerevandan narazı olduğunu vurğulayır...

Paşinyanın tənqidçiləri eşi-dirlər. Bu addım, onun özü kimi, insanların da Ermənistanı dəstəkləməsi məsələsini mürəkkəbləşdirir...

Bütün bunlara səbəb Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın ABŞ-ə la bağlı ziddiyyətli mövqeyi, xüsusən də Rusiya mediasına müsahibələrində həmin ölkəni ən sərt şəkildə tənqid edənlərdən biri olduğunu bildirməsidir...

xın vaxtlarda Zöhrab Mnatsakanyan ABŞ-ə yola düşəcəyi ehtimal edilir. Onunla bərabər, Ermənistan Müdafiə Nazirliyi və İqtisadi Blokun məsul şəxslərindən də ABŞ-ə yola düşəcəyi gözlənilir...

Sarkisyanın fikrinə, bu bəyanat Ermənistan-ABŞ münasibətlərinə kömək etmir. "Amerikalılar ABŞ tərəfini tənqid etməklə Ermənistanın Rusiyanı qazanmaq siyasətini qəbul edə bilmirlər...

Paşinyanın tənqidçiləri eşi-dirlər. Bu addım, onun özü kimi, insanların da Ermənistanı dəstəkləməsi məsələsini mürəkkəbləşdirir. Ermənistanla münasibətlərdə hansı problemlərin olmasına və ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün hansı tədbirlərin görülməsi zərurət olduğunu gəldikdə isə, Stronski qeyd edir ki, Ermənistan-ABŞ münasibətlərinin ziddiyyətləri var...

Beləliklə, Rusiyadan sonra ABŞ-in də dəstəyini itirməkdə olan Ermənistanın daha zəif duruma düşməsi gözlənilir. Çünki bu ölkə başqalarının yardımı olmadan yaşamaq iqtidarında deyil.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində atəşkəs rejimini pozmaqda davam edir

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlərlər ki, Ermənistan Respublikasının Noyemberyan rayonu ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə yərleşən mövqelərdən Qazax rayonu-

nun Qızılhacılı kəndində, Berd rayonu ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə yərleşən mövqelərdən Tovuz rayonu ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə yərleşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə yərleşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işğal altındakı Əliyev, Tağıbəyli, Kəngərli, Mərzili, Füzuli rayonunun Qobu Dilağarda, Qaraxanbəyli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam, Xocavənd və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki addızsiz yüksəkliklərdə yərleşən mövqelərdən atəşə məruz qalıb.

Akif ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Sağlıq olsun

Zəhərli mərəz - zob

Həkim məsləhəti

İnsanlar arasında geniş yayılmış xəstəliklərdən biri də qalxanabənzər vəzin böyüməsi, yəni xalq arasında tanınmış adı ilə zobdur.

Zobun yaranması, əlamətləri, müalicə üsulları ilə bağlı məlumat verən endokrinoloq Nadirə Ağazadə söyləyib ki, bu xəstəlik özünü dəyişik formalarda göstərir. Düyün yoxdursa, bu, diffuz ur, vəzidə düyün askarlansa, düyünlü ur sayılır. Zobun əmələ gəlməsində əsas səbəb yod çatışmazlığıdır. Orqanizmdə yod ehtiyacı varsa, qalxanabənzər vəzi böyüməyə başlayır, nəticədə zob meydana çıxır. Zob xəstəliklərinin əla əlamətləri var ki, xəstənin xarici görünüşü tiroid hormonlarının az və ya normadan çox işləməsi haqqında məlumat verir. Məsələn, üzün, ayaqların şişkinliyi, ləng danışığı, artıq çəki hipotirozuzun - qalxanabənzər vəzinin normadan az çalışmasının əlamətləridir. Gözlərin önə doğru qabarması, çəki azlığı, xəstənin aqressiv və ağlaqlanması, əllərdə titrəmə, nəm dəri isə qalxanabənzər vəzinin aktiv işləməsindən xəbər verir.

Həkim vurğulayır ki, tiroid vəzi kiçik endokrin orqan olmasına baxmayaraq, insan üçün həyatı önəm daşıyan funksiyaları - böyümə və cinsi inkişafı, mübadilə və bədən temperaturunun tənzimlənməsini, sinir sisteminin normal inkişafını idarə edir. Ona görə hər bir insanın tiroid tərəfindən sintez olunan tiroid hormonlarına ömür boyu ehtiyacı var. Hipotiroza ən çox qadınlar arasında rast gəlinir. Xəstələrin dərinin quruluğu, saçların tökülməsi, qaşların kənar hissələrinin tökülməsi, dirnaqların laylanması, dərinin sarımtıl rəng alması, şişkinlikdən şikayət edirlər. Şişkinlik, əsasən, göz qapaqlarında, gözlərin altında, bəzən də əllərdə, ayaqlarda və dilin müəşahidə olunur. Hipotirozlu xəstə əvəzində hormonal dərmanları vaxtında və düzgün qəbul edərsə, yaxarıda sadalanan şikayətlər müəyyən müddət ərzində keçir.

Qalxanabənzər vəzinin üstünə yod çəkmək mənasızdır

N.Ağazadə məlumat verir ki, qalxanabənzər vəzinin üstünə yod çəkmək mənasızdır. Apteke satılan yod texniki yoddur, orqanizmi onu mənimsəyə bilmir. Bəzən görürsən, suyun içinə yod damcıladığı içirlər. Bu, vəzidə

Şəfali bitkilər

Ürəyin dostu

Tut bir çox faydalı vitamin və mikroelementlərlə zəngindir. Türkiyədə müxtəlif orqanik turşular, fruktoza, qlükoza, efir yağları, A, C, K, B qrupu vitaminləri, fol turşusu, beta-karotin, fosfor, kalium, maqnezium, kalsium, dəmir, sink var.

Kalium, maqnezium və dəmir ürəyin normal fəaliyyəti üçün olduqca vacibdir.

Bu səbəbdən tut ürək-damar sistemində müsbət təsir edir, ürəyin fəaliyyətini yaxşılaşdırır, ürək eozesini möhkəmləndirir.

Qara tut qanın tərkibinə də müsbət təsir edir, orqanizmin qanyaradan funksiyasını gücləndirir. Anemiyalardan (qanazlığı) əziyyət çəkən insanlara fayda verir.

Tutun şirəsi də faydalı məhsuldur. Infeksiyon və soyuqdeymə xəstəlikləri za-

mani bu şirə xəstənin vəziyyətini yaxşılaşdırır, sağlamanı sürətləndirir.

Tut sinir sistemi üçün xeyirli - sakitləşdirir, yuxusuzluğu aradan qaldırır, baş ağrıların azaldır. Qəli fəaliyyət ilə meşğul olan insanlara bu meyvə xüsusi xeyirli - beynin fəaliyyətini yaxşılaşdırır, yorğunluğu aradan qaldırır.

Tutunarpaqları da güclü müalicəvi xüsusiyyətlərə

malikdir və yarpaqların demlənilib içilməsi bronxit, ağ ciyərləri iltihabları zamanı xeyirli - iltihab azaldır, bəlgəməgətirici təsir edir.

Şəkərli diabet xəstələrinin üçün də bu demləmə müsbət təsir göstərir və qanda şəkərin səviyyəsini aşağı salır. Həmçinin şişkinliyi aradan qaldırır, arterial təzyiği tənzimləməyə kömək edir, baş ağrıların azaldır.

Tutunarpaqları da güclü müalicəvi xüsusiyyətlərə

Xalq təbabəti

Bütün xəstəliklərin çarəsi - ağcaqayın şirəsi

Ağcaqayın ağacının şirəsi əsl təbii mütəzəddir. Ağacın gövdəsinin daxilində axan bu şirə bir çox faydalı və müalicəvi xüsusiyyətlərə zəngindir. Hələ qədim Slavyan xalqları bu ağacın şirəsini ölümdən başqa bütün xəstəliklərin çarəsi kimi hesab edirdilər.

Şirənin tərkibində B6, B2 vitaminləri və minerallar, orqanik turşular, bütüncü maddələr, fermentlər, fitonsidlər var. Belə zəngin kimyəvi tərkibə görə şirə orqanizmə kompleks şəkildə müalicəvi və profilaktik təsir edir. Ağır xəstəlik və ya əməliyyat keçirmiş insa-

na bu şirə xüsusilə faydalıdır - orqanizmin bərpasını sürətləndirir, tonusunu artırır, güc verir.

Türkiyədəki fitonsidlərə görə şirə orqanizmə iltihab əleyhinə təsir edir, immun sistemini möhkəmləndirir.

Ağcaqayın ağacının şirəsi maddələr mübadiləsinə sürətləndirir, arıqlamağa kömək edir. Qida dəyəri çox yüksək olan bu şirənin enerji dəyəri olduqca azdır - 100 qr şirədə yalnız 24 kalori var.

Həmçinin şirə sinir sistemində müsbət təsir edir, əhvalı yaxşılaşdırır, stress və depressiya ilə mübarizə etməyə kömək edir.

Ağcaqayın ağacının şirəsi böyrəkləri təmizləyir, onların fəaliyyətini yaxşılaşdırır.

Şirə yazın əvvəlində yığılır. Bunun üçün ağacın kök hissəsindən 1 metr-dən hündür olmayan gövdəsi çarılaraq rezin və ya kapron borunun bir ucu həmin nahiyəyə, digər ucu axan şirəni yığmaq üçün butulkaya qoyulur. Bir ağacdən 1-2 litr şirə yığılmaq olar. Daha çox şirə yığmaq tövsiyə edilmir, çünki ağac mehvi ola bilər.

Bilirik?

• Qan təchizatı olmayan yeganə bədən hissəsi - gözün buynuz təbəqəsidir. Bu orqan oksigeni havadan alır.

• Dünyada insanların cəmi 7 faizi solaxaydır.

• Alma və bananın qoxusu arıqlamağa kömək edir.

• Bir çox insan 60 yaşında dad reseptorlarının yarısını itirir.

• Barmaqlar insanın ömrü ərzində 25 milyon dəfəyə yaxın açılıb-yumulur.

• Fiziki hərəkətlər beynə antidepressant preparatları kimi təsir göstərir.

• Dünyaya gəlməsindən az müddət qalmış ana bətnindəki uşaqlar rok musiqisinə və yüksək səsə topik ataraq reaksiya verirlər.

• Sinir hüceyrələri ömür boyu çalışır.

• Avstraliya alimləri insan beyninin güymə funksiyalarının hava qaraldıqdan sonra daha yaxşı işlədiyini müəyyən ediblər.

Sağlam qida

Kartofu belə bişirmək zərərli

Dünyada ən çox istifadə edilən və sağlamlıq qida məhsullarından biri də kartofdur. Tərkibində A, C, K, B6 və E vitaminləri var. Həmçinin fol turşusu, potasium, kalsium, dəmir, maqnezium, mislə də zəngindir.

Bu qədar faydalı bitki olmasına baxmayaraq, yanlış bişirildikdə orqanizmə faydasından çox zərərli olur. Ləzzətli olmasına baxmayaraq, kartofu qızardıb yemək həddindən çox zərərli və orqanizmi artıq kalori ilə yükləyir.

Kartofu qabıqlı halda suda və ya sobada bişirib yemək daha məsləhətlidir. Ən faydalı isə kartofun manqalda və ya közdə qabıqlı bişirilməsidir. Yalnız bu zaman kartofda olan maddə və vitaminlər insan orqanizmi tərəfindən mənimsənilir.

Kartofu ət yanında qarın kimisi yemək də səhvdir. Ağır ət yeməyi yanında kartof mədəni əlavə yükə salır və həzm prosesləri pozulur ki, nəticədə insan qarında ağırlıq və köp hiss edir. Kartofu göyertmə, kələm, pomidor və digər tərəvəzlərlə birgə və ya ayrıca yemək məsləhətdir.

Mayın 18-də Bakıda bədii gimnastika üzrə 35-ci Avropa çempionatının üçüncü gününə maraqlı idman mübarizəsi şəraitində keçib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, çempionatın üçüncü günündə böyük gimnastlar fərdi proqramda gürzlər və lentlə

yarışılar. Turnirdə ölkəmizi Zöhre Ağamirova və Veronika Qudis təmsil ediblər.

Z. Ağamirova gürzlərlə yarışda 20,800 xalla altıncı yeri tutaraq finala adlayıb. Onunla yanaşı, finalda rusiyalı əkiz bacılar Dina və Arina Averina, Katrin Taseva (Bolqarıstan), belaruslu Anastasiya Salos, Ukrayna təmsilçisi Vlada Nikolçenko, sloveniyalı Yekaterina Vedeneva

və israilli Nikol Zelikman mübarizə aparacaqlar.

Lakin gimnastımız lentlə yarışlarda 24-cü olub.

Veronika Qudis isə gürzlərlə yarışda 20-ci, lentlə hərəklərdə isə 30-cu yerdə qərarlaşıb.

Lentlə yarışların finalına Rusiya təmsilçiləri Aleksandra Soldatova, Dina Averina, bolqarıstanlı Katrin Taseva, Boryana Kalein, Belarus

gimnastları Anastasiya Salos, Katarina Xalkina, italiyalı Milena Baldassarri və israilli Nikol Zelikman yüksəlilər.

Z. Ağamirova çempionatın ikinci günündə halqa ilə yarışlarda finala vəsiqəni təmin edib.

Sonra gənclərdən ibarət qrup hərəkləri komandaları çoxnövbətli yarışlarında beş lentlə çıxış ediblər. Azərbaycan millisinin çıxışı azərkeşlər tərəfindən böyük coşğu ilə qarşılandı. Mədinə Əsədova, Ləman Əlimuradova, Selcan Hacızadə, Milana Əkbərova və Fəridə Səfiyar Əbdədən ibarət komandamızın çıxışı 17,300 xalla qiymətləndirilib. Gimnastlarımız bu göstərici ilə doqquzuncu pillədə yer alıblar. Komandamız ehtiyat finalçılara sıyahısına düşüb. Rusiya, İsrail, Belarus, Ukrayna, İtaliya, İsveçrə, Litva və İspaniya yığmaları final mərhələsinə vəsiqə qazanıblar.

Xatırladaq ki, çempionatın birinci növbədəki komandamız beş halqa ilə yarışlarda finala vəsiqəni təmin edib.

Yarışlar başa çatdıqdan sonra mükəffatlandırma mərasimi təşkil olunub. Komanda yarışlarında Rusiya birinci, Belarus ikinci, Bolqarıstan isə üçüncü olub. Gənclərin qrup hərəkləri proqramında çoxnövbətli isə Rusiya milli siyahısı Rusiya milli siyahısı xalqı. Belarus ikinci, İtaliya isə üçüncü yerdə qərarlaşıb.

Mayın 19-da yekun vurulacaq çempionatın fərdi proqramında böyük gimnastlar, qrup hərəkləri proqramında isə gənclərdən ibarət komandalər çıxış edirlər. Çempionata 35 ölkədən gimnastlar qatılıblar.

Bakı 2007-ci, 2009-cu və 2014-cü illərdə də bədii gimnastika üzrə Avropa çempionatına evsahibliyi edib.

Beynəlxalq aləm

Zelenski Ali Radanı buraxır

Ukraynanın yeni Prezidenti Vladimir Zelenski parlamenti buraxmaq qərarına gəlmişdir. O, həmçinin iyulun 14-də Ali Radaya növbədən kənar seçkilərin təyini olunması barədə tapşırıq vermişdir. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Strana.ua saytının məlumatına görə, fərmanda deyilir ki, 2016-cı ildə "Batkişçina" və "Samopomoş" partiyalarının koalisiyadan çıxmasının

dan sonra digər iki partiya da - "Pyotr Poroshenko bloku" və "Xalq Cəbhəsi"ndə 226 nəfərdən az deputat qalmışdır. Bu isə parlamentin tərkibinin yarısından azdır. Əgər Ali Radada bir ay ərzində parlamentin konstitusiyasına tərkibindən xalq deputatları çoxluğu təşkil edən koalisiya buraxa bilər.

Türkiyə gənc əhalinin sayına görə Avropa lideridir

Türkiyə Avropada ən gənc əhalisi olan ölkə kimi maraqlıdır. "Anadolu" agentliyi Avropa İttifaqının (Aİ) Statistika Xidmətinə (Eurostat) və Türkiyə Statistika İnstitutuna (TÜİK) istinadən xəbər verir ki, ölkədə 15-24 yaşında 13 milyon nəfər yaşaymışdır. Aİ ölkələrində gənclərin ümumi sayı 56 milyon nəfərdir. Beləliklə, Türkiyədə gənclərin sayı Aİ-nin bütün 28 ölkəsinin gənc əhalisinin sayının orta hesabla dördü birini təşkil edir.

Eyni zamanda Türkiyədə gənclərin sayı ölkə əhalisinin ümumi sayının (82 milyon)

15,8 faizi qədərdir. Aİ ölkələrində bu göstərici orta hesabla 10,8 faizdir.

Türkiyədən sonra Kıprın yunan hissəsi (13,2 faiz) ən gənc nəslə olan Avropa ölkələri arasında ikinci yeri tutur. Sonrakı yerlərdə Danimarka (12,8 faiz) və İrlandiya (12,4 faiz) qərarlaşmışdır. Fransada bu göstərici 11,7 faizə, Almaniya 10,5 faizə, İtaliya 9,7 faizə bərabərdir.

Avropa ölkələri arasında ən az gənc əhali Bolqarıstan (9,1 faiz), Çexiya (9,3 faiz) və Latviya (9,3 faiz) yaşayır.

ABŞ və Kanada qarşılıqlı cərimə rüsumlarını ləğv etdi

ABŞ Kanada və Meksikadan daxil olan polad və alüminiuma tətbiq olunan yüksək gömrük rüsumlarını ləğv edir. Eyni zamanda Kanada ABŞ mallarına cərimə rüsumlarını aradan qaldırır. Bu məlumat Vaşinqton və Ottavanın birgə bəyanatında yer almışdır.

ABŞ Prezidenti Donald Tramp məsələ ilə əlaqədar Vaşinqtonda çıxış edərkən demişdir: "İndicə biz Kanada və Meksika ilə razılığa əldə edərək gələcəkdə öz mallarımızı bu

ölkələrə rüsumsuz, yaxud kiçik gömrük rüsumları ilə göndərəcəyik".

Öz növbəsində Kanadanın Baş naziri Castin Trüdo rüsumların qarşılıqlı olaraq aşağı salınmasını alqışlamış və Hamiltonda keçirilmiş mətbuat konfransında bildirmişdir ki, "bu, yaxın həftələr ərzində yeni ticarət sazişinin (USMCA) ratifikasiya edilməsi yolunda böyük addımdır".

Xatırladaq ki, ötən ilin iyununda Tramp Kanada və Meksikadan daxil olan polada gömrük rüsumunu 25 faizə,

alüminium idxalına isə 10 faizə qaldırmışdı. Buna cavab olaraq Kanada ABŞ-dan gətirilən mallara, ilk növbədə et məhsullarına və viskiyə ümumi məbləği 11 milyard avro təşkil edən rüsumlar tətbiq etmişdir.

ABŞ, Meksika və Kanada arasında azad ticarət haqqında saziş ötən ilin noyabrında üç ölkənin liderləri tərəfindən imzalanmışdır. Bu saziş Trampın ABŞ üçün sərəfsiz hesab etdiyi NAFTA müqaviləsini əvəzləməli idi.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Siyanandan Novruz Novruzov Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırova əmis

ASLAN BAĞIROVUN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznülə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Məhəmməd pənahli
529-cu məhəllə, 10 mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Mosul katibi - 539-43-23,
Mosul katibi müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,
Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompiüter mərkəzi - 538-20-87,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühəsibət - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmuş sahifələrdə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sülənilənlərlə barabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Ölğazmələməyə verilmir və onlar geri qaytarılır

Gündəlik qəzet

Tiraj 9055
Sifariş 1595
Qiyəti 40 qəpik